

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2172
2,90€ | 9 MAIG 2021

Pavel Martiarena

El bisbe de Puerto Maldonado (Perú), David Martínez de Aguirre, visitant les comunitats.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Ferment de sinodalitat

L'Església amazònica marca el camí de la
conversió ecològica

Josep Maria
Ràfols:
quatre
anys de
recerca
sobre
Iririta

P 16-18

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Canvi climàtic i conversió

L'Acord de París de l'any 2015 va plantejar una meta ambiciosa: limitar l'escalfament global per sota de 2 graus centígrads. Una meta que s'acompanya d'un compromís addicional per part de les nacions d'aconseguir que, amb més determinació en les polítiques públiques locals, aquesta reducció es mantingui per sota dels 1,5 graus. Segons el Grup Intergovernamental d'Experts sobre Canvi Climàtic de les Nacions Unides, l'increment de la temperatura de la Terra després de la revolució industrial, a mitjans del segle XIX, s'acosta a un grau centígrad fins als nostres dies.

Aquestes dades són tan sols una pinzellada global dels símptomes de la mala salut del nostre planeta. La intervenció humana en els ecosistemes ha deixat una empremta permanent: els científics li han donat el nom de l'era de l'antropocè. Les conseqüències d'aquesta era «postmoderna» es destaquen en les imatges que la NASA comparteix a la seva web i que milions d'internautes podem consultar a les plataformes dissenyades per identificar els milers d'hectàrees de bosc arrasat a l'Amazones, l'increment desordenat en la densitat poblacional de les ciutats del món o el desglaç accelerat dels pols.

En aquest context, l'Agenda 2030 de les Nacions Unides parla de realitzar diverses accions que produeixin conversions, especialment accelerades,

capaces de detenir i mitigar l'impacte que hem causat en l'ordre natural del nostre planeta. És aleshores que diversos líders mundials s'han abanderat de la lluita climàtica per transformar les consciències dels que encara podem fer accions determinades que ens condueixin a ser part de la solució i mai més del problema.

Un dels líders espirituals més destacats en el camí de la transformació ambiental és el papa Francesc. L'encíclica *Laudato Si* i el Sínode per a l'Amazònia, celebrat l'octubre del 2019, es constitueixen com dues grans fites històriques en aquests temps d'incertesa climàtica. La creació de la Conferència Eclesial de l'Amazònia és un pas decisiu en la història de l'Església.

Ara bé, cal destacar que la responsabilitat per aturar l'increment del clima és compartida i exigeix accions concretes per part de tots. En la nostra societat interconnectada cal una conversió que ens porti a viure una espiritualitat ecològica que es tradueixi en accions concretes. Per exemple, hi ha a disposició de qualsevol ciutadà els Objectius de Desenvolupament Sostenible que són una guia no sols per als polítics, sinó per a tots els ciutadans que vulguin fer la seva aportació en un menú de 17 objectius que, quan s'anallitzen amb audàcia, es converteixen en un full de ruta personal en el camí cap a la sostenibilitat del planeta.

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
13	Vida eclesial
23	Opinió
24	Reportatge
28	Carta dominical
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Societat
38	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

Fruits pasquals d'un any de treball

PÀGINA 24-27

36-37
Xavi Nus, president del Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés

Meditar, una forma de trobar Jesús

PÀGINA 14-15

Esteve Renom i Pulit, In memoriam

PÀGINA 22

47
Àngels Arrabal, secretària de l'Associació de Sant Josep de la Muntanya

La setmana en tuits

MONTSERRAT DAMESON
@DAMESONPARERAS

Estudiant de Dret i Ciències Polítiques

A casa els *hòmens* es diuen Jordi i les dones, Montserrat. Així que les acaballes del mes d'abril són la nostra *rave* de Llinars particular. Visca Catalunya, suposo, i visca la Mare de Déu de Montserrat, sempre

ALBERT PEREIRA
@APEREIRASOLE

Polític

Cada cop que dieu «santa Montserrat» els agafa mal d'orella a dos filòlegs, tres teòlegs, quatre monjos i cinc escolanets de l'Escolania

JOAN GÓMEZ I SEGALÀ
@JOANBGS

Sociòleg

Després d'haver dedicat 20 anys a la diversitat religiosa, em sento molt honorat pel reconeixement de l'Institut d'Estudis Catalans i l'Escola Pia Catalunya. Moltes gràcies al jurat i a tothom de qui he après el que he recollit en l'assaig guardonat: «La religió ja no és el que era»

GABRIEL DELGADO
@GDA_TTODOS

Director del Secretariat de Migracions de la diòcesi de Cadis

El papa Francesc va lamentar un recent naufragi al mar Mediterrani que va ocasionar la mort de 130 persones. A la plaça de Sant Pere va demanar resar en silenci per ells i pels qui els poden ajudar «però prefereixen mirar cap a una altra banda».

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
 Coordinador d'informatius

Montserrat

La festa de la Mare de Déu de Montserrat ha estat molt especial. Després d'haver transmès el 26 a la nit la Vetlla de Santa Maria, l'endemà a les 9.30h, vam entrevistar l'abat Josep Maria Soler dins del programa *A Primera Hora*. Va explicar que, «si Catalunya deixa de viure els valors cristians, ja no serà la terra que ha estat al llarg de la història». L'abat benedictí va comentar que, «per a la gent que no és creient, la Moreneta és una imatge que també atreu i deixa un record en el cor». Igualment va destacar que «la festa s'ha pogut celebrar aquest any en presència de fidels, quan el 2020 els monjos estaven confinats».

A més, l'abat va comentar que, desde l'inici de la pandèmia, «molta gent ha contactat amb Montserrat per demanar acompanyament o per seguir els oficis, una pràctica que ha augmentat moltíssim». Sobre l'Escolania, va dir que té «un sentiment de preocupació pel dia a dia, concretament de cara al curs vinent, però no pas pel futur» del cor infantil. També va expressar el seu neguit pel fet «que vagi creixent un cert clima de crispació social i que no ens respectem».

L'efemèride de la setmana

13 de maig del 1946: mor a Montserrat qui n'era l'abat des del 1913, Antoni Maria Marcet i Poal.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Agustí Codinach

Durant la diada de Sant Jordi, Ràdio Estel va fer una emissió especial des de fora dels estudis, concretament des del claustre de l'església de Santa Anna de Barcelona. A la imatge, moment de l'entrevista a la periodista Gemma Bruna, a Josep Maria Argimon, secretari de Salut Pública, i a Jaume Padrós, president del Col·legi de Metges de Barcelona.

DES DEL MONESTIR

La Donzella

Així l'anomenava el delfí de França i després rei Carles VII: «La pucelle», Joana d'Arc. En celebrarem la festa el proper dia 30 de maig. És lògic que a casa nostra aquesta figura passi desapercebuda, ja que no forma part del nostre imaginari. Una mica sí que forma part del meu. D'infant recordo un còmic de la seva vida i gesta que m'impresionava molt. Tinc present l'escena en què Joana busca el delfí camuflat entre els seus nobles a Chinon. I sobretot l'escena final, Joana entre les flames a la plaça del Mercat Vell

Una història trista per a la memòria de l'Església, que la va condemnar per heretge i la va lliurar a les flames

ELOI ARAN

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la FECC

D'acord, el vaixell Ever Given ja ha estat desencallat i ha deixat via lliure al comerç marítim internacional, però aquest capítol dona per a metàfores. El nom del vaixell equivaldria a «sempre donat» i respon al fet que l'empresa taiwanesa que n'és propietària, Evergreen («sempre verd» o «perenne»), anomena als seus vaixells amb la paraula Ever i una altra que comença amb la lletra G. Si fem els mètodes abreujats d'escriptura i posem un 4 pel mig, obtenim Ever 4Given, que significa «Sempre perdonat», amb una clara connotació evangèlica (Mt 18,21-35). Desencallar un vaixell portacontenidors de gran tonatge pot ser una bona imatge del que representa el perdó, perquè desbarranca la relació i l'estima entre els homes.

de Rouen, mirant la creu i cridant: «Jesús, Jesús.»

Una història trista per a la memòria de l'Església, que la va condemnar per heretge i la va lliurar a les flames; més tard, la va rehabilitar anul·lant la condemna i enlairant-la als altars. Condemnada per uns teòlegs «als quals mancava la caritat i la humilitat de reconèixer en aquesta donzella l'acció de Déu», amb paraules de Benet XVI.

Benet XVI li va dedicar una de les seves precioses catequesis (26 de gener del 2011). «En el seu estendard —explicava el papa teòleg— Joana hi va fer pintar la imatge de Nostre Senyor que sosté l'univers, icona de la seva missió política. L'alliberament del seu poble és una obra de justícia humana, que Joana duu a terme en la caritat, per amor

LLUÍS SOLÀ

Monjo de Poblet

de Jesús. El seu és un bell exemple de santedat per als laics compromesos en la vida política, sobretot en les situacions més difícils.» Us sona tot això?

El seu compromís martirial ens invita a la lluita política, i en fa un ideal, una utopia: complir una obra de justícia humana, duta a terme en la caritat, per amor de Jesús. Tres aspectes que cal aprendre a conjuminar en aquest exercici pacient de santedat que és la vida cristiana.

Demaneu-ho senzillament amb les paraules de la col·lecta de la memòria de santa Joana d'Arc: «Oh Déu, que heu suscitat la verge santa Joana perquè protegís admirablement el seu poble; concediu-nos per la seva intercessió que, treballant per la justícia, puguem fruit d'una pau perpètua. Amén.»

LA SAL DE LA TERRA

«Ever 4Given»
(sempre perdonat)

Aplicant la imatge de l'Ever 4Given a les escoles cristianes, no podem deixar de preguntar-nos si eduquem en l'única cosa que ens compromet en la pregària del Pare nostre: «Així com nosaltres perdonem.» No és casual tampoc, especialment en temps de Pasqua, que el Ressuscitat s'aparegui als deixebles per donar-los la pau i l'Esperit Sant conjuntament amb l'enviament vers una tasca de reconciliació (Jn 20,19-23). «Per-donar» significa «lliurament gratuït», indicant que l'escola, sense perdó, restant en un discurs

Desencallar un vaixell portacontenidors de gran tonatge pot ser una bona imatge del que representa el perdó

meritocràtic, esdevé una presó. Aprendre a perdonar és més que la resolució de conflictes a l'aula, i només s'aprèn sent perdonat.

En aquesta història hi ha un protagonista que no pot passar desapercebut: Abdullah Abdul-Gawad, el jove conductor de l'excavadora que, calçat només amb xancles, va estar treballant en jornades de 21 hores durant cinc dies seguits per desencallar el portacontenidors del Canal de Suez. I tot sense cap mena de reconeixement! Potser ell és també una semblança de la tasca de l'agent de pastoral en alguna escola; sentint-se com un David davant del Goliath armat de contenidors d'aprenentatge i directius pedagògiques preses lluny del terreny i del contacte directe amb l'alumnat i, en ocasions, de l'Evangeli.

UN NOU LLINDAR

Caritat política i amor social

«La caritat és en el cor de tota vida social sana i oberta» (FT 184)

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

El Compendi de la Doctrina Social de l'Església diu que «per fer la societat més humana, més digna de la persona, cal revalorar l'amor en la vida social — en l'àmbit polític, econòmic, cultural—, convertint-lo en la norma constant i suprema de tota acció» (núm. 582).

De la mateixa manera, entén que «l'amor ha d'estar present en totes les relacions socials i penetrar-hi: especialment els qui tenen el deure de proveir al bé dels pobles, ha d'alimentar en ells i encendre en els altres, en els grans i en els petits, la caritat, senyora i reina de totes les virtuts. La salvació desitjada ha de ser fruit principalment d'una efusió de caritat; volem dir aquella caritat cristiana que reuneix en si tot l'Evangeli i que, disposada sempre a sacrificar-se pel proïsme, és l'antídot més segur contra l'orgull i l'egoisme del món» (núm. 581). A partir d'aquí, diu que aquest amor és anomenat «caritat social» o «caritat política».

Per ajudar-nos a viure-ho, el papa Francesc aprofundeix en el sentit d'aquest amor social, que serà el qui farà possible que avancem «cap a una civilització de l'amor a la qual tots puguem sentir-nos convocats» (FT 183). I afegeix: «L'amor social és una força capaç de suscitar vies noves per afrontar els problemes del món d'avui i per renovar profundament des del seu interior les estructures, organitzacions socials i ordenaments jurídics.» Enca-

ra més, «la caritat és en el cor de tota vida social sana i oberta» (FT 184). Per això, l'Evangeli només pot ser acollit, conegut, viscut i transmès des d'un clima d'amor. Independentment o més enllà del variat significat que donem a aquesta paraula, avui tenim l'oportunitat d'escoltar de boca de Jesús mateix la transcendència de l'experiència que conté i ens ofereix: «Jo us estimo tal com el Pare m'estima. Manteniu-vos en l'amor que us tinc» (Jn 15,9). Es tracta del mateix amor de Déu fet realitat en la nostra vida, més ben dit, Déu mateix que «és amor» (1Jn 4,8).

Clima i mirada d'amor. Aquest — amb el sentit ple de la paraula i les conseqüències que comporta— és el nucli del veritable esperit de la política i que es tradueix en veritable caritat política perquè esdevé ofrena de la pròpia persona al servei dels altres i del bé comú. És meravellós poder dir que «només amb una mirada l'horitzó de la qual estigui transformat per la caritat, que el mena a percebre la dignitat de l'altre, els pobres són descoberts i valorats en la seva immensa dignitat, respectats en el seu estil propi i en la seva cultura, i per tant veritablement integrats a la societat» (FT 187). La caritat política i l'amor social s'expressen en l'obertura a tothom i, per la fe, ens obren els ulls a l'acció global de l'Esperit que destrueix murs, construeix ponts, obre fronteres i crea la fraternitat universal.

Església sinodal que obre camins nous

**«Estimada Amazònia»,
un any després**

M. Eugenia Lloris acompanya diferents comunitats indígenes.

El 12 de febrer es complia un any de la publicació d'*Estimada Amazònia*, l'exhortació postsinodal del Sínode per a l'Amazònia. Un any després, el balanç de l'experiència sinodal i del document posterior és positiu. M. Eugenia Lloris és missionera de la Fraternitat Verbum Dei i forma part de l'equip itinerant present a la triple frontera (Brasil, Bolívia i Perú) des del 2018. Per a ella, el Sínode «va donar visibilitat, veu, als pobles originaris. El document final i *Estimada Amazònia* és el reflex del que el Sínode va ser i és. És la tornada a l'Església del Poble de Déu, afirmació del Concili Vaticà II. És la forma i estil de vida que vivim i volem assumir». Aquesta missionera valenciana, que porta 25 anys al Brasil, destaca que el Sínode «ens va empoderar. Ens va donar força, valor i autoritat per continuar parlant i vivint el que ja fèiem i pel que volem continuar donant la vida: la defensa de la Terra. Ser aliats amb els pobles originaris en aquesta causa, en una actitud de diàleg i amb respecte profund a les diferències culturals».

Per a Luis Miguel Modino, missioner madrileny d'OCSHA (Obra per a

M. EUGENIA LLORIS

«El Sínode ens va donar força, valor i autoritat per continuar parlant i vivint el que ja fèiem i pel que volem continuar donant la vida: la defensa de la Terra»

la Cooperació Sacerdotal Hispanoamericana) que viu a Manaus (Brasil), *Estimada Amazònia* i el Sínode «han canviat radicalment la forma de mirar l'Amazònia, no només per part de l'Església catòlica, també per part de la societat mundial. Ha ajudat a prendre consciència sobre la cura del bioma amazònic i dels pobles que hi viuen, que l'han preservat al llarg de generacions».

Després del llançament de l'exhortació postsinodal, ens explica el brasiler Paulo Martins, coordinador de la Xarxa Eclesial Panamazònica (REPAM)-Brasil, «s'esperava que es pogués reprendre el retorn al procés sinodal i a l'arrelament de les conclusions en les comunitats, prelats i diòcesis. La pandèmia, però, ens va sorprendre a tots i vam haver de fer un pas enrere per tenir cura de les persones. Moltes necessitats de l'Amazònia s'han vist amplificades per la pandèmia, però ja s'havien assenyalat en el procés del Sínode. Un moment així ens ha ajudat a adonar-nos que van ser i són molt importants les discussions, els camins construïts i les xarxes teixides en aquest moment convuls.

Queda molt per fer perquè aquest document arrel·li i per al procés sinodal».

És cert que el Covid, especialment i de manera dramàtica al Brasil, ha provocat que les energies es concentrin a fer front a la pandèmia. Amb tot, M. Eugenia Lloris reconeix que «l'esforç de la divulgació del document sempre ha estat un desafiament. Les pressions polítiques d'alguns governs de l'Amèrica Llatina van evidenciar el seu desacord amb la realització del Sínode, va generar cert recel que forces venudes a interessos econòmics, que volen continuar tenint llibertat per seguir explotant la selva, s'apoderessin d'aquest esdeveniment».

En aquell moment, la missionera valenciana va creure que «perdíem una oportunitat única perquè l'Església catòlica liderés aquesta causa, unint les forces catòliques a totes les forces presents en la societat, homes i dones de bona voluntat, que de múltiples formes defensen la Terra. Tots vam percebre les pressions d'altres formes de pensar a l'Església, que miren d'impedir-nos anar cap endavant, però que només van aconseguir que el nostre pas fos més curt del que pensem i somiem. Diria que hem aconseguit fer tot el possible per continuar divulgant i portant a terme les propostes presents en el document final del Sínode».

Quatre somnis de Francesc

El papa Francesc va expressar els seus somnis per a l'Amazònia que es tradueixen en quatre àmbits: social, cultural, ecològic i eclesial. Tant Modino, Martins com Lloris coincideixen a assenyalar que aquests quatre desitjos estan interconnectats i que tots es repercuteixen mútuament.

El Sínode per a l'Amazònia va estudiar camins nous per a l'Església i per a una ecologia integral que passen, segons Luis Miguel Modino, «per una Església sinodal, disposada a escoltar i aprendre, una Església missionera, que cerca maneres de fer-se present a tots els indrets, també en els més llunyans, i entre totes les persones, també aquelles que la societat descarta i col·loca de la banda de fora. Una Església interculturada, que viu la interculturalitat amb els diferents

PAULO MARTINS
«Només a partir de les conversions integrals, pastorals, ecològiques, culturals, sinodals podem assolir i viure els camins nous»

pobles que en formen part i que l'enriqueixen amb les seves cultures i maneres d'entendre Déu. Una ecologia de la cura, que aprèn amb els pobles originaris i les comunitats tradicionals amazòniques, veritables mestres en la cura de la casa comuna».

Paulo Martins afegeix «una dinàmica que implica escolta, silenci, reconeixement d'allò diferent, asseure's plegats a la taula, sinodalitat. Només a partir de les conversions integrals, pastorals, ecològiques, culturals, sinodals podem assolir i viure els camins nous».

Església sinodal i en xarxa serien les claus per fer realitat els somnis de Francesc. Segons M. Eugenia Lloris, cal una Església capaç de dialogar per «defen-

El Sínode de l'Amazònia
va visibilitzar els
pobles originaris.

LUIS MIGUEL MODINO
«El món, sobretot les
generacions més joves
estan convençudes que
aquest és el camí
a seguir: el de la cura
i el de l'escolta»

sar la Terra i els pobles. Cal revisar la nostra manera d'aproximar-nos a la realitat, no per dur-los al nostre terreny o forma de veure, sinó per dialogar, aprendre i reconèixer tot el que hi ha d'humà/diví en aquelles cultures. Per a una ecologia integral hem de voler aprendre dels pobles originaris, perquè viuen a les seves comunitats des de fa segles l'equilibri i usdefruit dels béns naturals en el respecte profund a la natura. I desaprendre les pràctiques i estils de vida que mercantilitzen la terra i generen relacions de domini i explotació».

Una cosa que sembla molt clara des de la celebració del Sínode és que ja no hi ha marxa enrere en el camí emprès, també «perquè el món, sobretot les generacions més joves estan convençudes que aquest és el camí a seguir: el de la cura i el de l'escolta», considera Luis Miguel Modino.

M. Eugenia Lloris apunta que «aquí ens juguem la credibilitat en un món plural on hi ha diferents religions, cultures i orientacions humanistes. L'Església amazònica pot ser ferment si acull el ferment de ser sinodal».

El repte de l'Església

Si féssim un llistat dels desafiaments de l'Església amazònica, el resultat seria inabastable. Per això, Luis Miguel Modino els resumeix d'aquesta manera: «Fer-se present en la vida de la gent, especialment en les comunitats més llunyanes.»

Potser el primer repte passa per aconseguir una autèntica «conversió ecològica», que Paulo Martins defineix així: «O canviem la forma en què vivim i ens relacionem amb el planeta o estem condemnats al caos total, a la destrucció de tota la vida del cosmos. El temps que necessitem per a aquesta conversió és el moment de prendre consciència de tot el que ens passa, de veure'ns com una sola comunitat d'éssers vius. I aquest moment és ara. L'univers ens ha donat tots els senyals: catàstrofes ambientals, canvi climàtic, pandèmia, pobresa, gana... tota una lògica que ens porta a prendre un rumb nou, un camí nou: la conversió.»

I aquesta conversió és el que ens portarà a viure una espiritualitat ecològica. Com ens explica M. Eugenia Lloris, «una espiritualitat

que inclogui la cura de la Terra. Una sensibilitat i espiritualitat per aprendre amb els pobles: el bon viure, "joestic bé si l'altre està bé", si reconeixem que tot i tots estem connectats. La importància de la diversitat cultural, de viure i existir de manera diferent, coexistint amb la diversitat. Els pobles indígenes no sempre segueixen la cultura globalitzant, per opció. Ser contracultural, anar contra o distanciar-se de la cultura dominant és propi de l'espiritualitat i vivència indígena».

Per a Luis Miguel Modino, l'espiritualitat ecològica consisteix en «una espiritualitat que ja va ser apuntada per sant Francesc d'Assís i que dona la possibilitat i la capacitat de descobrir en cada criatura la presència d'un germà, d'una germana. És una espiritualitat de la cura fraterna que no entén l'ésser humà com un ésser superior i sí com algú que té cura de la Creació».

L'aportació del Sínode de l'Amazònia i el document *Estimada Amazònia* a l'Església universal és importantíssima. Segons el missioner d'OCSHA, ens ensenya «una Església que es fa igual, present, disposada a escoltar, solidària i defensora dels qui són perseguits i exclosos. Una Església que valora les cultures i no imposa una cultura arribada de fora, tampoc una visió de Déu i de la forma de relacionar-s'hi, amb la forma de descobrir-lo present, fins i tot on altres no són capaços de veure'l, una Església inculturada i intercultural. Una Església deixeble, disposada a aprendre de la saviesa ancestral de qui ha sabut conservar el que és comú a tots».

En els mateixos termes s'expressa Paulo Martins, quan assenyalava «una Església en la qual tots s'asseuen a taula, que reconeix la diversitat, valora les cultures i els vol tenir tots plegats. Una Església que escolta el crit del seu poble i es posa al seu costat. L'Església amb rostre amazònic no jutja, acull. És itinerant, va on la vida clama per la presència salvífica de Déu. Ens apunta a una possibilitat d'encarnar l'Evangeli, d'una experiència genuïnament encarnada i inculturada, sense imposicions, però d'apropament, escolta i tenint cura de la seva gent».

SABER ESCOLTAR

Els sants

Els beats i els sants figuren en l'anomenat martirologi. Des de finals del segle XX, molts cristians han estat adscrits en aquest llibre. Val a dir que sant Joan Pau II va santificar molts creients traspassats. Es tracta de cristians que, en vida, van donar testimoni de l'Evangeli.

Jesús va dir que els seus seguidors havien de ser sants. I per una vida recta o pel martiri molts foren mereixedors d'aquests títols. L'Església no limita el nombre dels santificats. Ella mateixa és santa, encara que els seus membres, de vegades, són veritablement pecadors. Però hi ha molts sants anònims, per això l'Església ha instituït la festa de Tots Sants. La comunitat cristiana sap que són molts els fidels que arriben al goig de la salvació. Els sants són

alguns dels salvats que, en la seva vida terrenal, s'han orientat profundament a les arrels evangèliques.

Quan entrem en una església, solem trobar cristians que preguen davant les imatges i veiem com aquests orants arriben a vessar alguna llàgrima o a tenir una cara somrient d'acció de gràcies. En els primers temps del cristianisme, molts tingueren la denominació de sants, tanmateix l'Església instituï el que s'anomena procés de canonització, que comporta un estudi seriós de la vida dels santificats en el cel. En el Credo, professem la comunió dels sants. El cel és l'Església triomfant.

En certs actes litúrgics, cantem la lletania dels sants. Els sants són els nostres intercessors i els nostres

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

models de virtuts i santedat. L'Església recomana que els batejats portin un nom de sant. És important que el cristià pugui admirar, pregar i celebrar el seu patró.

Hi ha qui ha dit que els sants no es poden adorar. La doctrina eclesial és ben clara: els catòlics no adorem els sants, sinó que els venerem i sabem que les imatges només tenen la categoria de retrat. L'Evangeli diu clarament: «Sigueu perfectes, com és perfecte el vostre Pare celestial.»

Els sants són els nostres intercessors i els nostres models de virtut i santedat

P-J YNARAJA

Capellà del Montanya
ynaraja@gmail.com

A PROPÒSIT DE...

Escala de valors

Es diu als Fets dels Apòstols: «Pau... va baixar a Efes on va trobar uns deixebles i els preguntà: Ja vau rebre l'Esperit Sant quan us vau convertir a la fe? Ells li respongueren: Ni tan sols hem sentit a dir que hi hagi un Esperit Sant. Ell els va replicar: Doncs, quin baptisme heu rebut? El baptisme de Joan... Pau va afegir: Joan va batejar amb un baptisme de conversió, però deia al poble que creguessin en el qui vindria després d'ell, això és, en Jesús. En sentir això, es van fer batejar en el nom de Jesús, el Señor... i vingué damunt d'ells l'Esperit Sant» (19,1 ss).

El Baptista va ser més famós que Jesús, el Senyor no es va enfadar, va dir que «entre els nascuts de dona no n'hi ha hagut cap de més gran que ell» (Mt 11,11).

La fama, com la simpatia, no és

un valor segur i pot ser nociu. Enganya la persona que la té i que pot creure que, pel fet de ser atractiu i gaudir de prestigi, ja n'hi ha prou. També confon l'auditori perquè potser creu que, pel fet de ser cèlebre, tot allò que digui serà incontestable.

L'Apocalipsi diu: «Conec les teves obres i sé que no ets fred ni calent. Tant de bo que fossis fred o calent! Però, ja que ets tebi, i no fred o calent, estic a punt de vomitar-te... Però no t'adones que ets el més miserable i digne de compasió» (3,14 ss).

«Entre els nascuts de dona no n'hi ha hagut cap de més gran que ell» (Mt 11,11)

L'autor ho adverteix a qui presideix la comunitat de Laodicea, avui població anomenada Konya, a Turquia. Hi arriben dos rius, un d'aigua neta i fresca, i un altre de líquid calent i salat. De la trobada en resulta un medi putrefacte i nauseabund, no apte ni per beure ni refrescar-se. El turista hi observa les roques emmascarades, en fa una fotografia, i se'n va, sense que res hagi enriquit la seva ment. Aquesta va ser la meua experiència. Beure aigua salada és una cosa fastigosa.

No s'elogia l'apostasia o la increença, la Paraula de Déu posa l'accent en la ineficàcia de la mediocritat, actual desgràcia. Una de les sorpreses del sociòleg d'avui ha estat constatar l'absència de resposta genuïnament cristiana davant del succés terrorífic de la pandèmia.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa parla sobre la meditació, entrevistem Josep M. Ràfols, presentem la reedició de l'àlbum de cromos sobre els màrtirs de Tàrraco, recollim el drama migratori de les Canàries i ens fixem en la tragèdia del Covid a l'Índia

El Papa continua les catequesis sobre la pregària

Meditar, una forma de trobar Jesús

«La meditació fa intervenir el pensament, la imaginació, l'emoció i el desig. Aquesta mobilització és necessària per aprofundir en les conviccions de fe, suscitar la conversió del cor i enfortir la voluntat de seguir Crist.» Ho va dir el papa Francesc en l'audiència general del dimecres 28 d'abril, continuant amb el cicle de catequesis dedicat a la pregària.

El Pontífex va reflexionar a partir del passatge bíblic de l'evangeli de Joan, en el qual Jesús anuncia als seus deixebles que, quan vingui l'Esperit Sant, els ho ensenyarà tot i els recordarà el que els ha dit. En aquest context, el Papa va precisar que, «per a un cristià, meditar significa posar-se davant de la gran pàgina de la Revelació per intentar fer-la nostra, assumint-la completament».

Francesc va assenyalar que la pràctica de la meditació no és només dels cristians, sinó que existeix una pràctica meditativa en gairebé totes les religions del món, fins i tot és una activitat difosa entre persones que no tenen una visió religiosa de la vida.

La gran porta a través de la qual passa la pregària d'un batejat és Jesucrist, va indicar. També la pràctica de la meditació segueix aquest camí: «El cristià, quan prega, no aspira a la plena transparència d'ell mateix, no es posa a la recerca del nucli més profund del seu jo; la pregària del cristià és sobretot trobada amb l'Altre.»

El Papa va recordar que el terme «meditació» al llarg de la història ha tingut significats diferents. Fins i tot dins del cristianisme es refereix a experiències espirituals diferents.

Així mateix, va comentar que alguns mètodes de meditació cristiana són molt sobris, altres són més artístics; alguns accentuen la dimensió intel·lectual de la persona, altres més aviat l'afectiva i l'emotiva. «Tots són

importants i dignes de ser practicats, en la mesura que poden ajudar a l'experiència de la fe a esdevenir un acte total de la persona: no prega només la ment de l'home, com no prega només el sentiment.» Per això cal recordar sempre que el mètode és un camí, no una fita.

Finalment, el Papa va dir que aquesta és la gràcia de la pregària cristiana, que Crist no és lluny, sinó que sempre està en relació amb nosaltres. «No hi ha cap aspecte de la seva persona divíno-humana que no pugui convertir-se per a nosaltres en lloc de salvació i de felicitat. Cada moment de la vida terrenal de Jesús, a través de la gràcia de la pregària, pot esdevenir per a nosaltres contemporani.»

Santuàries contra el Covid

Durant el mes de maig el Papa vol que els santuaris d'arreu del món s'uneixin per invocar la fi de la pandèmia amb el res del rosari. La iniciativa està organitzada pel Pontifici Consell per a la Nova Evangelització, que en un comunicat explica que «Francesc ha volgut implicar

PAPA FRANCESC
«Per a un cristià,
meditar significa
posar-se davant de la
gran pàgina de la
Revelació per intentar
fer-la nostra»

tots els santuaris del món, perquè esdevinguin instruments de la pregària de tota l'Església. La iniciativa es fa a la llum de l'expressió bíblica: «De tota l'Església pujava incessantment la pregària a Déu» (Fets 12,5)».

Entre els santuaris que s'han adherit a aquesta cadena de pregària figura Jesús el Salvador i Maria Mare a Nigèria, la basílica de l'Anunciació a Natzaret, Santa Mare de Déu del Rosari a Corea del Sud, Nostra Senyora d'Aparecida al Brasil o el santuari de Montserrat a Catalunya.

La pregària a cadascun d'aquests santuaris es transmet pels canals oficials de la Santa Seu a les 18.00 hores, segons l'horari de Roma. Es recorda que «cada santuari del món està convidat a pregar en la forma i el llenguatge en el qual s'expressa la tradició local, per invocar la represa de la vida social, del treball i de les nombroses activitats humanes que es van suspendre durant la pandèmia. Aquesta convocatòria en comú pretén ser una pregària contínua, distribuïda pels meridians del món, que tota l'Església eleva incessantment al Pare per la intercessió de la Mare de Déu».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Jo estaré amb tu

El papa Francesc ha creat la primera Jornada Mundial dels Avis i de les Persones Grans, que se celebrarà cada any el quart diumenge de juliol. El lema de la primera trobada serà: «Jo estaré amb tu tots els dies.»

Solitud. El lema tracta d'acompanyament i solitud. No és casualitat que relacionem l'envelliment amb la solitud i la companyia. Ho hem vist en les residències, en les festes assenyalades i ara, en versió augmentada, amb la pandèmia: envellir és anar caminant cap a la solitud. Ens anem fent estranys al nostre cos, descobrim la fragilitat i les limitacions. Els nostres amics i els nostres referents van deixant aquest món i entrem en una lluita aferrissada entre la persistència i el canvi.

En una cultura de la modernitat que valora allò nou i jove pel sol fet de ser-ho, que la fascina el futur i l'avorreix el passat, li és difícil digerir la precarietat humana, l'envelliment i la mort. És incòmode i a Occident ens costa simbolitzar el fet d'envellir.

I per això arraconem i descartem allò vell; sense valorar les arrels profundes de l'arbre gran, les ànimes gruixudes de l'experiència i la maduresa.

Però el lema de la Jornada apunta cap a l'esperança i la proximitat amb Déu en el nostre escenari sociocultural. El germà Roger de Taizé deia que en tota persona hi ha una part de solitud que cap intimitat humana pot emplenar i és llavors quan Déu surt al nostre encontre. Déu ens busca a través de les nostres solituds.

Gran encert en constituir aquesta jornada i gran encert és que els cristians fem front a la cultura del descart i acompanyem els nostres avis en aquest camí però, si fallem, no us preocupeu, Déu ens acompanya sempre: Ell no falla.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

 Barcelona

Josep Maria Ràfols, periodista i escriptor, autor de «La increïble història del bisbe Irurita»

«Tota societat té dret a conèixer el seu passat a fons»

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

El periodista i escriptor Josep Maria Ràfols ho deixa clar des d'un bon començament: «El meu llibre no és una teoria sobre el bisbe Irurita, sinó un recull de documentació trobada en gairebé 50 arxius diferents sobre la seva vida, especialment en el temps de la guerra.» Durant quatre anys, Ràfols s'ha capbussat en aquesta recerca, que ha donat com a fruit un llibre: *La increïble història del bisbe Irurita* (Editorial Base).

El llibre és fruit de més de quatre anys d'investigació sobre Manuel Irurita, bisbe de Barcelona durant la guerra civil. D'on li ve l'interès pel tema?

Del fet de pensar que una societat avançada com la nostra no es pot permetre mantenir sense resposta enigmes històrics que tenen, en aquest cas, 85 anys. Si no hi donem una explicació fonamentada, hi ha una propensió a inventar confabulacions i conspiracions, cosa que no és sana des d'un punt de vista històric i social. Tota societat té dret a conèixer el seu passat a fons, assumir-lo i viure sense fantasmes amagats a l'armari.

El llibre està dedicat a la família Tort, que va acollir a casa seva, al carrer del Call de Barcelona, el bisbe Irurita, el nebot Marcos Goñi i diverses religioses, durant quatre mesos. Quina valoració fa de la família Tort, especialment del pare, Antoni, joier?

L'autèntic heroi de tota aquesta

història és Antoni Tort. Era un cristià de pedra picada, d'aquells que interpreten que el seu paper en la vida és dedicar-se íntegrament als altres. El fet de la dedicatòria és perquè la seva honestat i hospitalitat van acabar costant-li la vida a ell i al seu germà Francesc. Crec que no hi ha hagut prou reconeixement de la figura d'Antoni Tort i de la seva família, que tenia deu fills. Durant l'estada del bisbe a la casa, va néixer l'onze.

Com definiria la personalitat del bisbe Irurita, amb arrels carlines, i la seva posició respecte de la cultura catalana?

La seva personalitat és canviant al llarg de la seva vida. Era un jove jovial, obert, que volia esdevenir caputxí, però que va ser descartat perquè precisament el seu caràcter extravertit i alegre no donava el perfil per a la vida conventual. En veure's fora de l'orde al qual volia pertànyer, es troba confós. Era, a més, un gran cantaire, tenia una veu de tenor baix, i per això va pensar a dedicar-se a la cançó. Es presenta a una convoca-

«No hi ha hagut prou reconeixement de la figura d'Antoni Tort i de la seva família»

Josep Maria Ràfols
(Vilanova i la
Geltrú, 1951).

«Un dels personatges amb el qual es va intentar intercanviar el bisbe Irurita va ser amb Manuel Carrasco i Formiguera»

tòria per cobrir una plaça de *tenor bajete* de la catedral de València, on viu 25 anys i aprèn el català que es parla a València. Quan es decideix entrar al Seminari com a aspirant a capellà, el seu director espiritual, un pare jesuïta molt estricte, li diu que es deixi estar de coses profanes com la cançó i se cenneixi a la vida religiosa. Ho assumeix tan a fons que li canvia el caràcter. Quan arriba a Barcelona, inicialment usa el català en la predicació i en les xerrades. El problema és que, com que aquí no coneixia ningú, es va rodejar de persones del seu pensament, és a dir, de carlins. La clerecia catalana sabia que el bisbe Irurita havia estat enviat a Barcelona perquè el dictador Primo de Rivera pensava que els que fomentaven el catalanisme eren bàsicament els capellans. Entre la clerecia que tenia aquest sentiment catalanista i el bisbe es va produir una no-entesa, i això va fer que ell cada vegada més s'anés recloent en les persones que pensaven com ell. Per tant, la distància amb la clere-

cia de Barcelona es va eixamplant cada vegada més, i acaba que no fa servir el català per a res.

Què sabem del bisbe, després de la txeca de Sant Elies?

La situació geogràfica del bisbe, al llarg de la guerra, és canviant. Hi ha una referència que diu que va estar a la Model, però aquesta pista la poso entre cometes perquè a la Model va haver-hi molts capellans empresonats i cap va dir que hi hagués vist el bisbe. Del que sí que tinc constàncies repetitives és de l'estada a Montjuïc, perquè hi ha cinc intents d'intercanviar-lo amb presos republicans en mans dels franquistes. En aquests intercanvis participava pel costat dels franquistes la Cruz Roja Española i per part dels republicans el Comitè Internacional de la Creu Roja. Són nombroses les llistes a aspirants a ser intercanviats en què figura el nom del bisbe Irurita (Barcelona, Castell de Montjuïc). Després dels Fets de Maig de 1937 hi ha un canvi polític molt important. Representa políticament la pèrdua d'influència en el Govern de la Generalitat dels anarquistes i l'augment de la influència dels comunistes. Els anarquistes anaven desafortadament en contra dels capellans i els volien liquidar per la via violenta, mentre que els comunistes només volien que no es fiquessin en temes de quintacolumnisme i espionatge a favor dels franquistes.

Una part molt important del llibre està dedicada als esforços per alliberar, intercanviar, el bisbe Irurita. En aquest sentit, una de les persones més rellevants és el ministre Manuel de Irujo.

Manuel de Irujo, navarrès, catòlic, membre del Partit Nacionalista Basc i del Govern de la República, primer com a ministre sense cartera i, després dels Fets de Maig, com a ministre de Justícia. Un catòlic fervorós al Ministeri de Justícia de la República suposa un canvi molt important, perquè en aquell moment hi havia molts capellans a la presó. El primer que fa Irujo és intentar treure de la presó persones que no tenen cap acusació seriosa, però fins i tot per això es troba problemes. Cal dir que el bàndol republicà i la Generalitat de Catalunya van fer moltíssimes gestions per treure perseguits contraris a la ideologia autonomista i republicana, mentre que, en canvi, de la banda franquista, no hi va haver durant la guerra cap alliberament de presos.

Vostè ha trobat cinc intents d'in-

JOSEP MARIA RÀFOLS

La increïble història del bisbe Irurita

EDITORIAL BASE

«Finalment, tenim una prova documental de quan i on va ser assassinat el bisbe Irurita»

tercanviar el bisbe. Per què van fracassar?

Un dels personatges amb el qual es va intentar intercanviar el bisbe Irurita va ser amb Manuel Carrasco i Formiguera, però el general Franco ho va frenar. Dels cinc intents d'intercanvi, tres van ser frenats personalment pel general Franco. La interpretació que se m'acut és que al general Franco li era més útil el bisbe Irurita com a màrtir dels rojos, que no pas com un pres que ha estat en mans dels republicans, que l'han mantingut en vida i n'han respectat la integritat física. Per això, Franco rebutja aquests intents d'intercanvi.

La seva recerca permet aclarir la data i el lloc on va ser assassinat, així com l'autoria. Què ens en pot dir?

He tingut molts maldecaps al llarg d'aquests quatre anys de recerca sobre el que havia passat amb el bisbe, de vegades una sensació de desesperació, perquè no trobava la resposta final. Hi havia indicis múltiples que no havia estat

assassinat a Montcada l'any 1936, que havia estat a Montjuïc, després amagat en una casa, també en una txeca a prop de la plaça de la Bonanova, però no hi havia manera de trobar el final. Vaig arribar a redactar la primera versió del llibre sense la resposta. Jo em pensava que era un llibre que havia quedat coix, que d'alguna forma havia fracassat. Finalment, vaig trobar a Madrid un document en el qual un espia explica al seu superior, el cap de policia de Barcelona, Luis Martí Olivares, marquès de Rebalso, que, estant a París, ha aconseguit introduir-se entre membres de la CNT exiliats, com Frederica Montseny, ministra de Sanitat de la República, i Joan Garcia Oliver, ministre de Justícia anterior a Manuel de Irujo. L'espia explica al seu superior que ha pogut saber a quin lloc va ser assassinat el bisbe Irurita. Dit això, preferiria no explicar-ne els detalls per no fer un espòiler i mantenir el suspens final. Però vull subratllar que, finalment, ja tenim una prova documental de quan i on va ser assassinat el bisbe Irurita.

Les proves genètiques del 1999 del cadàver de la catedral de Barcelona van concloure que, amb una probabilitat del 99,9%, les restes pertanyen a un familiar per via materna, com un germà biològic, de Regina i Raimunda Irurita Almandoz, dues germanes del bisbe. No és un percentatge molt alt de certesa?

No es diu que hi hagi el 99,9% de probabilitats que sigui el bisbe Irurita, sinó una persona relacionada per via materna amb les germanes enterrades a València. Aquesta prova va ser interessant, però es va quedar curta, perquè al cementiri de Montcada hi ha el nínxol 143, amb una làpida en què es fa constar que hi ha enterrat Marcos Goñi, nebot llunyà d'Irurita. La prova d'ADN s'hauria d'haver fet també en aquest cos. Si el resultat hagués estat dos cossos coincidents amb el codi genètic de la família Irurita, hauríem tingut clar que sí que havien estat afusellats al cementiri de Montcada el bisbe i el nebot. Com que no s'ha fet, aquesta prova d'ADN ha quedat coixa.

LUNET
FACILITY SERVICES

Maria Pau
FUNDACIÓN

CUIDEM LA TEVA SEGURETAT
Servei de neteja i desinfecció.

Sol·licita informació
lunet.es · comercial@lunet.es · 902 010 977

El col·leccionable va ser editat el 2008, amb motiu de la celebració de l'Any Jubilar de Sant Fructuós

La presidenta de l'Associació Sant Fructuós en l'acte de presentació del llibre, presidit per l'arquebisbe Planellas.

Es reedita l'àlbum de cromos sobre els màrtirs de Tàrraco

JOAN BORONAT

Tarragona

L'Associació Cultural Sant Fructuós (ACSF) de Tarragona, en el trentè aniversari de la primera representació de *La Passió de Sant Fructuós*, tan admirada i celebrada, ha volgut commemorar l'efemèride amb la reedició, en un llibre, de l'àlbum de cromos *Iubilaeum Fructuós, Auguri i Eulogi*. El col·leccionable va ser editat per la Cambra de Comerç de Tarragona el 2008, amb motiu de la celebració de l'Any Jubilar de Sant Fructuós, amb il·lustracions de Pilarín Bayés i textos d'Andreu Muñoz Melgar. La cessió dels drets, per part de la Cambra de Comerç, ha possibilitat confeccionar aquest llibre amb un tiratge inicial de 700 exemplars, que va ser presentat el dimecres 14 d'abril al jardí del Museu Bíblic Tarraconense, en un acte presidit per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas. El prelat va posar en valor l'edició del llibre, que recull l'àlbum de 144

cromos que, va dir, «servirà perquè noves generacions redescobreixin la història dels primers màrtirs de Tarragona».

Marcel Pallejà, delegat diocesà per a Laics i Família i un dels fundadors de l'ACSF, va ser l'encarregat de presentar la reedició de l'obra, que es divideix en quatre capítols. En primer lloc, els orígens del cristianisme a Tàrraco, la tradició de la vinguda de sant Pau i les actes martirials de Fructuós, Auguri i Eulogi; després, el cristianisme a Tarragona durant els segles IV i V, així com el coneixement de la necròpolis de Tarragona; el tercer apartat tracta de la història de l'Església de Tarragona en l'època visigòtica, mentre que el quart capítol aborda el culte i memòria de sant Fructuós a Tarragona i la proclamació de l'Any Jubilar el 2008.

Com va assenyalar Pallejà, es tracta d'una publicació «projectada de cara al futur, entre els més petits, els joves i les famílies». El llibre es pot adquirir al preu de 15 euros, a

través de la pàgina web de l'ACSF (www.acsantfructuos.cat). Cal recordar que el llançament de l'àlbum de cromos va produir aquell 2008 una mobilització social sense precedents a Tarragona; se'n van editar 15.000 unitats. Famílies senceres van recórrer comerços, empreses i entitats socials a la cerca dels cromos per completar el col·leccionable.

D'altra banda, l'Associació Cultural Sant Fructuós es proposa portar el llibre a les aules de les escoles privades, concertades i públiques que ho vulguin, per treballar-lo com a unitat didàctica. És un material «que no ha caducat, que continua tenint tots els ingredients necessaris per ser transferit amb *passió* a tota la societat, especialment als infants», ha subratllat Immaculada Teixell, presidenta de l'entitat. *Iubilaeum* és un instrument cultural que permet «redescobrir la nostra història, els valors i les nostres arrels paleocristianes, per continuar caminant en el present», conclou Immaculada Teixell.

REDACCIÓ
Tenerife

**TAULA
DIOCESANA DE
MIGRACIONS**
«No volem
oblidar la tragèdia
de tantes persones
que han mort
en aquesta ruta
migratòria
canària»

Comunicat de la Taula Diocesana de Migracions de Tenerife

Cridats a construir ponts i no murs

Les entitats d'Església vinculades a l'àmbit de les migracions a la diòcesi de Tenerife publiquen un comunicat en el qual mostren la seva preocupació per la vulneració de drets que viuen tants migrants que arriben a les seves costes en els darrers mesos.

«Les nostres illes no poden esdevenir un mur de bloqueig sistemàtic i de retenció de les persones que hi arriben impedit-ne el trasllat a altres llocs de l'Estat o d'Europa. Això suposa una gran frustració de les persones», afirmen.

Els signants qualifiquen d'«inacceptable» la manca de planificació per part de les autoritats i qüestionen la creació de grans campaments com a centres d'atenció temporal per als estrangers «perquè no es pot garantir una atenció digna» a causa del gran nombre de persones i «perquè les condicions de les infraestructures creades s'han demostrat amb moltes deficiències».

Aquestes condicions faciliten els moments de tensió, enfrontament i violència i preocupa especialment el gravíssim problema amb els menors d'edat.

«Ens preocupen, ahora que comprenem», es llegeix en el comunicat, «les reaccions de por i desconfiança per part de la població local davant les

persones migrants per la sensació d'inseguretat». Una por i una desconfiança que neixen d'«una situació d'enorme inseguretat i precarietat en l'àmbit laboral, de nivells de pobresa que continuen creixent, que fan veure com a rivals els qui venen des d'altres llocs del planeta». Amb tot, «ens sembla inacceptable que aquestes pors i desconfiances s'utilitzin per alguna ideologia que justifica el racisme i la xenofòbia». A més, «no volem oblidar la tragèdia de tantes persones que han mort en aquesta ruta migratòria canària, fugint de la fam, del dolor, de la guerra, perseguint els seus somnis d'una vida millor i el patiment de les seves famílies que desconeixen molts cops quin ha estat el destí dels seus éssers estimats».

El comunicat fa una crida a la comunitat cristiana a ser «bons samaritans» i als governants autonòmics, nacionals i europeus els demanen el següent: aposta clara pel compliment dels drets humans, creació d'infraestructures dignes, coordinació de protocols en la fase d'arribada dels migrants, recuperació del 0,7% del PIB per als països en desenvolupament, i denúncia del tràfic d'armes i polítiques imperialistes de les grans potències que es lucren amb la proliferació de conflictes bèl·lics.

Els migrants que arriben a les costes canàries veuen vulnerats els seus drets sistemàticament.

 Índia

Preocupació dels bisbes per la dramàtica onada pandèmica

Amb preocupació i angoixa segueixen els bisbes indis la segona onada de Covid, que afecta greument la nació i que provoca una xifra rècord de casos i de morts, escassetat de medicaments, vacunes, oxigen i llits d'hospital. Alhora, expressen la seva proximitat i solidaritat amb tota la població.

L'arquebisbe Prakash Mallavarapu, president de la Comissió de Salut de la

Conferència Episcopal de l'Índia, explica que «la causa principal d'aquesta tràgica situació és la complaença del govern i la manca de consciència pública».

Segons l'arquebisbe, hi ha hagut un «greu error d'avaluació per part del govern i del públic en general: s'ha donat poca atenció a les normes de distanciament social, mentre que la maquinària estatal ha ignorat el compliment de les normes».

Mons. Mallavarapu també assegura que la pandèmia ha portat a la misèria la vida dels més pobres, per la qual cosa «es va haver de flexibilitzar les normes perquè la gent pogués guanyar-se el pa. Ara som enmig d'una tràgica emergència nacional».

De la seva banda, el jesuïta Cedric Prakash, que viu a Gujarat, a l'oest de l'Índia, assegura que «el govern menteix descaradament sobre les xifres oficials de la crua realitat. El temps s'esgota per a tothom».

A més, el P. Prakash assenyala que «el país està suportant la pitjor part de la calamitat per la seva incapacitat per limitar les reunions públiques no necessàries com les grans multituds en molts àmbits».

FIDES
Nova Delhi

Pires funeràries de víctimes del Covid al carrer.

Catalunya Cristiana, un mes gratis

Ara, si encara no estàs subscrit a *Catalunya Cristiana*, et regalem un mes perquè la rebis, te n'enamoris i t'acabis de convèncer.

Tant si ets una parròquia, una entitat o un particular, truca'ns al **934 092 770** o envia'ns un mail a unmesgratis@catalunyacristiana.cat i et regalem un mes de subscripció. La rebràs setmanalment i de manera gratuïta.

JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET

Director general de la Fundació Pere Tarrés

En jubilar-se, consolida el seu compromís eclesial assumint la presidència de Càritas Sabadell

Esteve Renom i Pulit (1940 -2021)

El Covid, entre les estadístiques diàries, s'ha endut una persona de gran sensibilitat social alhora que un professional excel·lent. Economista, en els inicis professionals fundà amb companys la Jove Cambra de Sabadell i aviat va arribar a dirigir amb gran honestat i èxit el Banc Industrial de Catalunya (BIC) del grup Banca Catalana. D'aquest passà a la direcció financera del grup multinacional siderúrgic català CELSA.

Els amics el recordem sobretot per la riquesa de les seves virtuts personals. La sensibilitat del jove professor que, fent unes substitucions, s'enamorà de Montserrat Llloch, la que seria la seva esposa durant tota la vida, «la noia més maca de Sabadell». L'entusiasme per la seva ciutat, sobre la qual basteix la més important col·lecció de llibres sobre Sabadell i autors sabadellencs.

Esteve Renom es compromet en força causes, en la recuperació del santuari de la Mare de Déu de la Salut, en la Fundació Bosch i Cardellach, en l'Acadèmia Catòlica, que rehabilita i actualitza com a president, amb Caixa de Sabadell, de la qual és conseller. En jubilar-se, consolida el seu compromís eclesial assumint la presidència de Càritas Sabadell i d'aquesta és captat també per a l'equip econòmic de la diòcesi de Terrassa. En totes dues institucions col·labora amb generositat i dedicació. Des del Centre d'Esplai de l'Acadèmia Catòlica, on té alguna de les filles, va entrar en contacte

amb la Fundació Pere Tarrés, de la qual és patró i vicepresident entre els anys 1990 i 2011. En aquesta ens orienta en la gestió econòmica, fixa criteri, aconsella amb sensatesa en allò que se li demana, opina en tot el que té a veure amb els joves i la seva altra afició, l'excursionisme.

La pandèmia s'ha emportat un home recte, clarivent, un humanista de gran cultura, que estimava el país, la seva ciutat Sabadell, la Cerdanya, però sobretot les seves gentes. Amb Esteve Renom perdem un cristià convençut i un ciutadà amb gran sentit pel compromís cívic, amb elevada responsabilitat social.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

INFORMACIÓ I
RESERVES:
Tel. 93 4673244
info@ruthtravel.es
www.ruthtravel.es

DEL 7 AL 9 DE MAIG I
DEL 25 AL 27 DE JUNY

PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
LOURDES

DEL 24 AL 29 DE MAIG

PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
GUADALUPE
(Extremadura)

DEL 9 AL 16 DE JUNY

RUTA XACOBEA
«ANY SANT 2021»
SANTIAGO DE
COMPOSTELA + PORTO

DEL 18 AL 25 D'AGOST

SUÏSSA: NATURA I
TRADICIONS DELS ALPS
(autocar)

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat i higiene.

Ara més que mai cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals;
Club + Amics i Ruth Travel continuem com sempre al teu costat.

Organització tècnica

SIGNES D'AVUI

El mòbil, arma de doble tall

El mòbil està present arreu. Al metro i als autobusos, les mirades dels usuaris es dirigeixen a la pantalla multicolor que brilla davant dels ulls. Als àpats de familiars i amics, aquests artefactes s'alineen com si fossin una forquilla o un ganivet. Suscita admiració i, a la vegada, rebuig perquè sostreu la persona propietària d'una integració conscient al grup presencial. Distreu. Tres observacions.

Primera: el mòbil és un dispositiu tecnològic que aglutina múltiples funcions. Serveix com a telèfon, vídeo, ràdio, televisió, internet, audició musical, GPS, dietari, màquina d'escriure, oficina bancària, llista de contactes, lector de llibres, correu, despertador, llanterna, biblioteca, càmera fotogràfica, mesurador de passos, arxiu de documents, dicci-

onari, la missa de cada dia, informació meteorològica, espai de jocs... Tota la vida en una pantalla.

Segona, moltes de les possibilitats que conté el mòbil estan sotmeses a l'ús que se'n faci. Té grans avantatges i, a la vegada, comporta molts riscos. El seu impacte virtual adquireix tanta profunditat que pot allunyar del món presencial. Quatre persones a la taula d'un restaurant, molt a prop les unes de les altres, es poden trobar ben allunyades virtualment i emocionalment entre elles. Cadascuna al seu món. Cavalcar dos cavalls a la vegada és possible

El mòbil té grans avantatges i, a la vegada, conté molts riscos

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

al circ i amb gent preparada, perquè, al contrari, caus d'un, de l'altre o de tots dos. Es perd la noció de l'aquí i de l'ara. Deixem de viure a fons. S'afebleixen les relacions de proximitat.

Tercera, dues conseqüències que cal destacar entre moltes altres: el mòbil es converteix en el símbol més clar d'un individualisme galopant i acostuma a generar una addicció irresistible. Moltes de les funcions que ara realitzem a través del mòbil tenien una dimensió comunitària. No les podíem realitzar sense la col·laboració o la presència dels altres. Ara, jo m'ho faig, jo m'ho desfaig. Les xarxes socials m'amaguen un sentiment de soledat profunda. D'altra banda, l'addicció s'anomena nomofòbia, és a dir, por irracional de no tenir un telèfon mòbil a prop.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Parlant amb una amiga musulmana

Una de les alegries més grans que experimento, tant al meu barri del Raval com a l'Hospital de Campanya de Santa Anna, és la de poder gaudir d'una fraternitat nova que s'uneix des de Déu —Pare comú—, malgrat que el venerem en diferents religions. Quan Jesús parla amb la samaritana i aquesta li fa una pregunta —més «política» que religiosa— sobre en quina muntanya havien d'adorar Déu, les paraules de Jesús són prou clares: «S'acosta l'hora, més ben dit, és ara mateix, que els bons adoradors adoraran el Pare en esperit i en veritat.» Sentir-nos germans de tots els qui ens envolten, cristians, musulmans, jueus, o qualsevol altra religió monoteista, ens dona una riquesa de fraternitat que canvia les nostres relacions.

El Dijous Sant passat, dia de l'amor fratern, parlant amb una dona marroquina molt religiosa —per descomptat seguidora de Mahoma—, vam estar comentant aquelles coses que ens poden unir molt més que les que ens separen. I vam arribar a la conclusió que, malgrat que sovint la gent judica per les actituds d'alguns membres de cada religió, no podem generalitzar. I admirant la disposició diària de la meva amiga d'ajudar els germans, la seva actitud de servei que sempre demostra envers els acollits, he pensat que l'amor fratern és també el *leitmotiv* de les seves actuacions.

A la meva amiga sé que li agraden els sufis o místics musulmans. I jo li he llegit el comentari d'un poeta sufí al seu manament de l'amor: «A

l'amat se l'estima per l'amor de Déu. Quan les qualitats i els atributs que ocasionen l'amor material deixen d'existir, l'amor desapareix. Però l'amor espiritual és etern.»

Nosaltres tenim molt clar que l'amor és el centre del missatge de Jesús. Per a l'islam, l'amor també és un dels pilars de la religió dels seus seguidors. Però, potser, el que ens diferencia és que, per a ells, la «caritat» és una obligació. Per a nosaltres, el manament de l'amor en Jesús té una novetat, la que constitueix el «manament nou», i aquesta novetat és la d'estimar com Ell ens ha estimat, donant la vida.

L'amor és el centre del missatge de Jesús

Fruits pasquals d'un any de treball

La Comissió vaticana Covid-19 ofereix tres documents per reflexionar i proposar solucions

Podem renéixer de la ferida que ha representat el distanciament físic.

Leider Mendoza

futur i Acompanyar persones amb patiment psicològic en el context de la pandèmia Covid-19. Són tres documents que fan una magnífica reflexió humana i espiritual de tot el que ha significat la pandèmia.

El renaixement de la vida i conversió

La situació de la pandèmia ens porta a somiar un renaixement, a viure amb esperança. No podem desitjar només la vella normalitat, retornar al que hi havia abans. És l'hora de somiar un renaixement de la vida, un projecte de convivència humana que doni esperança també als marginats, futur als pobres, un model on tots es puguin integrar i no només alguns. Quin són els senyals d'aquest renaixement i d'aquest model nou de desenvolupament? El document «*Humana communitas*» en l'era de la pandèmia assenyalava un primer renéixer de la vida, que és renéixer d'aquella ferida que ha representat el distanciament físic. Renéixer d'aquelles ferides que han estat la privació de les abraçades, de l'encaixada de mans, de l'afecte dels petons. L'aïllament ha arribat a l'expressió més dura i tràgica quan hem hagut de separar-nos de tants éssers estimats sense poder ser-hi presents per dir-los el darrer adeu, per agafar-los la mà. Hem experimentat la fragilitat de la condició humana. Renéixer de totes aquestes experiències dures i doloroses significa tres coses: fer-nos més savis, més agraïts i humils.

La pandèmia ha posat en crisi la nostra pretensió d'autonomia i de control, que ens havia dut a depredar la terra i a separar-nos del nostre món natural. El Covid és el resultat de l'avarícia financera, d'uns estils de vida de consum i excés. Aquests estils de vida ens fan oblidar el que és la gratuïtat, el do, en la promesa elemental de la creació. Renéixer és viure una conversió dels nostres estils consumistes de vida, tot reconeixent que vivim en aquesta terra com a administradors, i no com a amos i senyors.

La vellesa: el nostre futur

El renéixer de la vida és repensar el model de desenvolupament actual, de la política, de l'economia, de la societat, de les organitzaci-

Aquesta Pasqua hem pogut viure signes de renaixement i d'adveniment de temps millors després dels grans patiments que han colpejat la humanitat a causa de la pandèmia. La Comissió vaticana Covid-19 és un d'aquests grans signes de renaixement. Aquesta institució, creada pel papa Francesc per expressar la preocupació de l'Església davant la pandèmia, ha complert un any de tasca intensa. El 20 de març del 2020 es creava aquesta Comissió amb l'objectiu de reflexionar pel que fa als reptes socioeconòmics, humans i espirituals, que s'han plantejat amb aquesta crisi. Com a fruit d'aquesta reflexió, han sorgit diferents documents que proposen criteris plens de la saviesa de l'Església i de l'Evangelí per afrontar aquesta crisi. Com a inventari, i per celebrar aquest any de treball de la Comissió, exposem els principals conceptes de tres dels documents que han estat escrits per reflexionar i proposar solucions als diferents problemes sorgits a causa de la pandèmia: «*Humana communitas*» en l'era de la pandèmia, *La vellesa: el nostre*

La pandèmia ha posat en crisi la nostra pretensió d'autonomia i de control, que ens havia dut a depredar la terra

Les conseqüències per a una societat que se sensibilitza pels seus ancians és que es transforma, s'omple de futur i d'esperança

ons religioses, per llançar un nou ordre social que posi al centre el bé comú i la persona, no els interessos privats i els diners. Un model nou de desenvolupament on la motivació principal sigui l'agraïment per la vida rebuda, no de l'autonomia a ultrança. I aquest model nou de desenvolupament ha de ser, en primer lloc, un model nou que centri l'atenció en els ancians i impulsi tota la societat a tenir-ne cura. El fet que els homes i les dones tinguin en general una esperança de vida més llarga representa per a les nostres ciutats un gran repte cultural, antropològic i econòmic. Avui la gent viu més, això representa una notícia i un fet molt esperançador i positiu per a la humanitat, que fa que els ancians siguin molt nombrosos a les ciutats. Qui no desitja viure una vida llarga? Això ens hauria de portar a valorar i tenir cura de la gent gran, perquè és molt possible que cadascun de nosaltres arribi també a ser ancià.

Per a la Bíblia i per a la raó natural de l'ésser humà la longevitat és una cosa bona, és una benedicció. Per què a les nostres societats modernes considerem l'ancianitat com un pes, com una cosa que hem de descartar i marginar? Perquè la nostra societat ha estat construïda en bona part amb criteris equivocats de productivitat i utilitat que ens han dut a descartar els ancians. Ara la pandèmia ha denunciat aquests models de descart de la gent gran i ens han fet prendre més consciència que els ancians són veritable tresor per a la societat: necessiten un nou model de cura, que no és cap altre que protegir-los amb l'ambient familiar, permetent-los continuar vivint a casa seva, amb els seus éssers estimats. Es tracta d'evitar a tota costa que les persones grans hagin d'abandonar casa seva, i així lluitar contra el pitjor enemic de l'ancianitat que és el declivi de les relacions socials que comporta l'aparició de la fragilitat física i cognitiva. La idea del document *La vellesa: el nostre futur* és la d'un canvi de paradigma i de cultura: tenir cura dels ancians en el context de la seva pròpia família, i quan això no sigui possible, cuidar-los en entorns domèstics que siguin més semblants a la llar i a la pròpia casa que a un hospital. Això implica tenir el coratge i la valentia per lluitar contra una cultura dominant que fa sentir els ancians com una càrrega per a la seva pròpia família.

Els ancians són un tresor perquè tenen la força de la fragilitat. Sense ells, no només la societat perdria la me-

El Papa demana als joves emprar les noves tecnologies per no deixar sols els avis.

Julia M. Cameron en Pexels

mòria i la història, sinó també la transmissió de la fe a les generacions joves; sense la presència dels avis es perdria una part essencial de l'educació dels joves i dels nens. Els avis són actors eficaços d'una pastoral evangelitzadora dins de les mateixes famílies i comunitats. Els joves especialment tenen el repte d'imaginar com aproximar-se als ancians per envoltar-los d'estimació. El papa Francesc ha demanat als joves emprar els recursos de les noves tecnologies per no deixar sols els avis: amb trucades telefòniques, videotrucades, missatges.

Les conseqüències meravelloses per a una societat que se sensibilitza pels seus ancians és que es transforma, s'omple de futur i d'esperança, ja que erradica els pitjors mals socials, que són l'*hybris*, l'orgull de creure's el més fort, l'individualisme, les presses i l'autosuficiència. Les nostres societats actuals estan construïdes sobre paradigmes d'exclusió, que practiquen formes d'«eutanàsia oculta», que no accepten les formes fràgils de vida: les persones amb discapacitats, les persones que viuen al carrer i els emigrants.

Acompanyar persones amb patiment psicològic

Un tercer document presentat per la Comissió vaticana Covid-19 del Dicasteri per al Desenvolupament Humà Integral és *Acompanyar persones amb patiment psicològic en el context de la pandèmia Covid-19*. Aquest document és potser més il·luminador sobre la problemàtica generada per la pandèmia, perquè tracta d'una cosa que ha afectat tothom, tant els qui han estat malalts pel virus com els qui no: els patiments psicològics que han representat els confinaments i el distanci-

ament físic. Justament aquest aspecte s'ha tingut menys en compte i no se'n ha valorat tota la magnitud: tota la depressió, la por, l'angoixa, el desassossec i la melangia que ha generat l'aïllament, la reducció dels afectes o de la mobilitat.

La persona humana és, per essència, un ésser relacional i social que no està feta per a la soledat. La soledat i l'aïllament que s'han viscut durant la pandèmia ha vingut a intensificar encara més una soledat que ja era present en l'individualisme de la nostra cultura, o, més ben dit, vist d'una manera positiva, han vingut a revelar que aquesta situació d'individualisme havia arribat a fer-se insostenible, que senzillament no estàvem fets per a això, que no podríem salvar-nos només amb les nostres pròpies forces. No hauríem de perdre aquest moment per imaginar un món millor, més solidari i fratern. I, sobretot, no perdre aquest moment per centrar els nostres esforços a viure una ètica de la cura de les persones vulnerables, dels grups més vulnerables que trobem de manera molt concreta en les persones ancianes, les empresonades, la gent de mar, les persones migrants, refugiades i apàtrides; la gent sense sostre i les aturades.

El distanciament físic o l'aïllament han conduït a viure una soledat existencial que no estava en els plans de Déu. El perill per a molts és quedar-s'hi o sortir freds d'aquella experiència de soledat existencial. Déu ha constituït l'ésser humà com un ésser *en comunió*, com un ésser amb la vocació de fraternitat, d'obrir-se als altres, no ho oblidem. Ara tots tenim la necessitat de recuperar-nos de l'aïllament i de la ruptura de les relacions socials, tornar a viure els lligams emocionals, que són els únics que ens mantenen saludables i vius, viure'ls des de Déu i des de l'amor fratern.

Un any de convivència amb el coronavirus ens ha servit per adonar-nos que encara érem analfabets en l'essencial: en l'art de cuidar les persones més vulnerables, en l'art de saber escoltar i acompanyar els qui viuen en soledat. En aquest sentit l'Església ens anima a emprar els telèfons mòbils, *smartphones*, portàtils, per alfabetitzar-nos en la cura de la vulnerabilitat, per portar consol i esperança, com ho han fet, per exemple, els capellans dels hospitals i els de presons. I mentre l'emergència pandèmica continuï, aquest tipus d'atenció pastoral virtual continuarà sent una eina preciosa per ajudar-nos a ser propers a les persones que pateixen.

El distanciament físic o l'aïllament han conduït a viure una soledat existencial que no estava en els plans de Déu

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Cuidem-nos mútuament

Benvolguts i benvolgudes. Des de fa uns quants anys, a l'Església celebrem la diada del malalt en dues dates assenyalades: l'11 de febrer, festa de la Mare de Déu de Lourdes, i en aquest sisè diumenge de Pasqua, sota el títol de «Pasqua del malalt». El lema d'enguany, «Cuidem-nos mútuament», s'inspira en aquell passatge evangèlic en què Jesús critica la hipocresia dels qui diuen però no fan (vegeu Mateu 23,1-12). «Quan la fe es limita a exercicis verbals estèrils, sense involucrar-se en la història i les necessitats del proïsme —afirma el papa Francesc en el missatge per a aquestes Jornades—, aleshores la coherència entre el credo professat i la vida real es debilita.»

Avui em voldria fixar especialment en les persones grans que estan malaltes. «La pandèmia actual» —afirma el Papa en el missatge esmentat— «ha tret a la llum nombroses insuficiències dels sistemes sanitaris i carències en l'atenció de les persones malaltes. Els ancians, els més dèbils i vulnerables, no sempre tenen garantit l'accés als tractaments, i no sempre és de manera equitativa.» L'ancià malalt acostuma a ser oneros per a la família, per al sistema sanitari i per a la mateixa despesa pública. Tot i així, cal reconèixer l'esforç de les

institucions i de molts professionals que es fan càrrec dels ancians malalts. Aquí l'Església ha fet i fa el seu paper i aporta el seu gra de sorra. Aquest reconeixement és extensiu a les famílies que assumeixen la situació de l'avi, de la mare, del parent que ha quedat sol, i procuren, amb naturalitat i disponibilitat, que sigui el més lleuger possible.

El lema «Cuidem-nos mútuament» suggereix l'aspecte relacional i l'afecte que hi ha d'haver per tal que hi hagi una bona teràpia en el cura de l'ancià malalt. Precisament, «la pandèmia també ha posat en relleu l'entrega i la generositat de molts». Per als cristians, afirma el Papa, «aquesta relació amb la persona malalta troba una font inesgotable de motivació en la caritat de Crist, com ho demostra el testimoni mil·lenari d'homes i dones que s'han santificat servint els malalts».

Els reptes a plantejar tenen a veure amb la qualitat en el tractament de les persones, fins i tot quan l'ancià malalt ja no ho pot reconèixer i agrair conscientment. Entre aquests reptes, aquí en voldria destacar sobretot tres, en forma de tres preguntes: Què fem per mantenir el caliu humà que ajuda a viure i manté la dignitat del qui gairebé ho ha perdut tot? Què fem per reconèixer els drets de l'ancià malalt, lliure-

ment exercits o legalment tutelats? Què fem per ajudar i donar suport als qui, com a familiars o propers a l'ancià malalt, l'accepten, se'n fan càrrec i l'estimen?

A la llum del mestratge de Jesús, la «Pasqua del malalt» esdevé una crida a fer costat al malalt i a atendre'l, no sols amb atencions materials, sinó també amb l'escalf afectuós dels gestos, amb els quals se sentirà estimat, respectat i valorat. Escoltar-lo vol dir deixar espais de temps a fi que la persona gran malalta pugui formular les seves angústies, dubtes, esperances i pors, i si és creient, facilitar-li la participació en la vida de la comunitat, ajudant-lo a mantenir les pràctiques religioses; ajudar-lo a expressar la seva obertura a Déu, al transcendent: llegir-li algun poema, algun passatge de la Sagrada Escripura, escoltar junts una mica de música...; també, facilitar els processos de reconciliació amb els familiars, tot ajudant-los a fer una lectura positiva de la vida. La persona gran malalta sol necessitar un confident: ell l'escolllirà, no n'hi hem d'imposar cap, i també, procurem, en la mesura del possible, que tingui vida social, que senti l'al·licient de viure, que participi en alguna iniciativa comunitària o social.

Ben vostre.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Cuidem-nos mútuament

Avui, amb la Pasqua del malalt, acaba la campanya d'aquest any dedicada als que pateixen la malaltia; és una campanya que va començar l'11 de febrer passat amb la XXIX Jornada Mundial del Malalt, que tenia com a lema: «De mestre només en teniu un, i tots vosaltres sou germans (Mt 23,8)». En aquesta Jornada, el papa Francesc ens convida a reflexionar sobre la cura dels malalts, un element fonamental de la qual és la relació de confiança.

Per a «la campanya del malalt» d'aquest any, el Departament de Pastoral de la Salut de la Conferència Episcopal Espanyola ha proposat el lema: «Cuidem-nos mútuament.» A propòsit d'aquest preciós lema, voldria compartir amb vosaltres un conte que em va arribar fa uns mesos. La història va passar fa molts anys en un poble llunyà on vivia un home que tenia fama de sant. Aquell home irradiava una gran pau i serenitat, i tractava a tothom amb paciència i amabilitat.

Explica la història que cada nit sortia de la petita casa on vivia i s'endinsava en un bosc. Trigava hores a tornar. Un dia, un dels seus veïns va començar a observar els moviments d'aquell home. Molt encuriolit, aquell veí li va preguntar on anava. I ell li va respondre amb senzillesa: «Vaig a trobar-me a soles amb Déu». Davant aquesta resposta, l'home va decidir seguir-lo en secret.

Una nit, el veí va seguir l'home sant bosc endins. El va veure caminar amb alegria i com entrava en una vella cabana que estava gairebé a les fosques. El veí també va arribar fins a la cabana i va espigar per una finestreta que hi havia al costat de la porta, des d'on va veure com

l'home sant netejava el terra, encenia la llar de foc, preparava el sopar per a una senyora anciana i malalta. Allò era el que aquell bon home feia cada nit.

A l'endemà quan el veí va explicar a diversos amics que havia seguit l'home sant, aquests li van preguntar si havia vist aquell home trobar-se amb Déu. Llavors ell, després de meditar un instant, va respondre que sí i que ho havia fet d'una manera meravellosa.

Aquesta entranyable història ens pot ajudar a estar més prop dels nostres germans malalts. Si estem atents als que pateixen ens trobarem amb Déu, tal com ho feia l'home sant d'aquesta història. Demanem al Senyor que ens obri els ulls per poder veure en cada persona vulnerable un fill de Déu.

El conte també ens ajuda a valorar la importància de tenir cura dels altres. Tots som vulnerables i podem emmalaltir. Si ens cuidem mútuament guarirem el nostre món. El papa Francesc diu que la relació de confiança quan tenim cura dels altres és una regla d'or que porta salut i esperança a tothom.

Com a comunitat també som cridats a ser propers als que pateixen. Tant de bo que, amb l'ajuda de l'Esperit Sant, siquem capaços de crear comunitats que no excloguin a ningú i que acullin especialment els més fràgils. Una societat és humana en la mesura que sàpiga tenir cura dels seus membres més necessitats. Benvolguts germans i germanes, Crist és l'esperança dels malalts. Enmig de la malaltia i de la solitud segueix dient-nos: he ressuscitat i visc al vostre costat. Que Maria sostingui la nostra fe i ens ajudi a tenir cura els uns dels altres amb amor fratern.

COMENTARI DE LA PARAULA

Estimeu-vos els uns als altres com jo us he estimat

Jesús compara l'amor amb què ha estimat els seus deixebles amb l'amor amb què el Pare l'ha estimat a ell, una mostra de l'entera sintonia que hi ha entre ells: «Tal com el Pare m'ha estimat, també jo us he estimat a vosaltres: resteu en el meu amor.» Els posa, però, com a condició, que observin els seus manaments i, novament, els compara amb els del seu Pare: «Si els meus manaments observeu, restareu en el meu amor, com també jo els manaments del meu Pare he observat plenament i resto en el seu amor.» Jesús utilitza el mateix terme que empraven els jueus en la Torà i que nosaltres ens hem fet nostre, «els manaments», però especifica «els meus manaments», igual que «els manaments del meu Pare», que superen els deus manaments. Jesús ja els n'havia parlat, reduint-los a un de sol: «Un manament nou us dono, que us estimeu els uns als altres, com també jo us he estimat, a fi que també vosaltres us estimeu els uns als altres» (Jn 13,34). Ara, però, ho emmarca amb una inclusió: «Aquest és el manament meu, que us estimeu

els uns als altres, tal com jo us he estimat» // «Això és el que us estic manant: estimeu-vos els uns als altres.» Aquestes repeticions serveixen per recalcar el que ell considera més essencial. Després d'emmarcar-ho, precisa quina ha estat la mostra de l'amor que els ha manifestat: «Un amor més gran que aquest ningú no el té, a saber, que immoli la seva vida pels seus amics.» Això sí, els considera els seus amics, sempre que facin el que els està manant. Ja no són servents, sinó amics seus, «perquè tot allò que he sentit de part del meu Pare us ho he donat a conèixer», a fi que —conclou— «porteu fruit, i que el vostre fruit resti». Ens sorprengué, quan ens adonàrem que l'autor del mal anomenat Evangel·li de Joan n'havia fet dues redaccions, que tan sols en la segona redacció insistís una vegada i una altra en el tema de l'amor fratern. Possiblement la comunitat lectora ho havia oblidat, com ens passa sovint a l'Església marcada pel Dret canònic.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Per què és tan estrany el diàleg de Jn 21,15-19?

«Li pregunta Jesús per tercera vegada: "Simó, fill de Joan, m'estimes?" Pere es va entristir que Jesús li preguntés per tercera vegada si l'estimava, i li respongué: "Senyor, tu ho saps tot; ja ho saps, que t'estimo." Li diu Jesús: "Pastura les meves ovelles"» (Jn 21,17). L'escena darrera de Joan està marcada pel diàleg entre Jesús i Pere, la primera part del qual està articulat a través de tres preguntes i les seves respostes. En algunes traduccions però, aquest sembla estrany per la repetició en l'ús de les paraules, ja que tres vegades Jesús li demana si l'estima i tres vegades Pere li respon que sí que l'estima. En el verset citat, es pot veure com el text indica que la tercera vegada Pere s'entristeix, i aquest detall pot causar una certa sorpresa en qui ho llegeix. Però si mirem el text en grec, l'estranyesa desapareix en veure el joc creat entre els dos verbs: *agapáo* i *filéo*. En la traducció de la LXX, van escollir la paraula *agápe* per expressar l'amor generós, després, d'aquell sempre obert als altres sense esperar-ne res a canvi. L'amor *agàpic* és aquell que prové de Déu, és més, Déu és un que estima, i estimant és com el podem conèixer (1Jn 4,8). El verb *filéo* també fa referència a l'amor, a l'amor familiar, entre amics, entre iguals. Així doncs, Jesús demana a Pere dos cops si l'estima des de l'amor *agàpic* i Pere li respon que l'estima des de l'amor d'amistat. La tercera vegada, Jesús canvia el verb i fa servir *filéo* igual que Pere, i és aquí que Pere s'adona de l'autèntica invitació de Jesús a estimar, des d'aquest Amor. La invitació a l'amor, doncs, marca i emmarca el diàleg i el seguiment de Jesús, convidant a encarnar-lo en la pròpia vida.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge VI de Pasqua

Lectura primera

Ac 10,25-26.34-35.44-48

*El do de l'Esperit Sant era vessat
fins i tot
sobre els qui no eren jueus*

Lectura dels Fets dels Apòstols:

Així que Pere entrà, Corneli sortí a rebre'l i es prosternà als seus peus. Pere el feu aixecar dient-li: «Posa't dret, que jo soc home, igual que tu.» Llavors Pere prengué la paraula i digué: «Ara veig de veritat que Déu no fa diferències a favor d'uns o altres; Déu acull tothom qui creu en ell i fa el bé, de qualsevol nacionalitat que sigui.» Mentre Pere deia això, l'Esperit Sant vingué sobre tots els qui escoltaven la seva predicació. Els jueus creients que havien vingut amb Pere s'estranyaren molt en veure que el do de l'Esperit Sant era vessat fins i tot sobre els qui no eren jueus. De fet, els sentien parlar en llenguatges misteriosos i proclamar les grans deses de Déu. Llavors Pere digué: «Qui pot excloure de l'aigua del baptisme aquests que han rebut l'Esperit Sant igual que nosaltres?» Tot seguit manà que els bategessin en el nom de Jesucrist. Després li pregaren que es quedés amb ells uns quants dies.

Salm responsorial

97

Canteu al Senyor un càntic nou: ha fet obres prodigioses, la seva dreta i el seu braç sagrat han sortit victoriosos.

R. El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la salvació.

El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la seva salvació.

L'ha mogut l'amor que ell guarda fidelment a la casa d'Israel. *R.*

Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra, la salvació del nostre Déu. Aclameu el Senyor arreu de la terra, esclateu en cants i en Crist d'alegria. *R.*

Lectura segona

1Jn 4,7-10

Déu és amor

Lectura de la primera carta de sant Joan:

Estimats meus, hem d'estimar-nos els uns als altres, perquè l'amor ve de Déu. Tothom qui estima és fill de Déu: ha nascut d'ell i el coneix. Els qui no estimen no coneixen Déu, perquè Déu és amor. Hem vist clarament l'amor que Déu ens té quan ell ha enviat al món el seu Fill únic, perquè visquem gràcies a ell. L'amor és això: no som nosaltres qui ens hem avançat a estimar Déu; ell ha estat el primer d'estimar-nos, tant, que ha enviat el seu Fill com a víctima propiciatòria pels nostres pecats.

Al·leluia

Jn 14,23

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules, diu el Senyor; el meu Pare l'estimarà, i vindrem a fer estada en ell.

Evangelí

Jn 15,9-17

Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus enemics

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Jo us estimo tal com el Pare m'estima. Manteniu-vos en l'amor que us tinc. Si observeu els meus manaments, us mantindreu en l'amor que us tinc, com jo també observo els manaments del meu Pare i em mantinc en l'amor que em té. Us he dit tot això perquè tingueu l'alegria que jo tinc,

una alegria ben plena. El meu manament és que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics. Vosaltres sou els meus amics si feu el que jo us mando. Ja no us dic serveis, perquè el servei no sap què fa el seu amo. A vosaltres us he dit amics, perquè us he fet saber tot allò que he sentit del meu Pare. No sou vosaltres, els qui m'heu escollit. Soc jo qui us he escollit per confiar-vos la missió d'anar pertot arreu i donar fruit, un fruit que durarà per sempre. I el Pare us concedirà tot allò que demanareu en nom meu. Això us mando: que us estimeu els uns als altres.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 2)

Maig

9. DIUMENGE

Diumenge VI de Pasqua, *Blanc*. Lectures: Fets 10,25-26.34-35.44-48 / Salm 97 / 1 Joan 4,7-10 / Joan 15,9-17

SANTORAL: Casilda, vg. Caterina de Bolonya, vg.; Gregori de Berru-eza, ob.; Pacomi, ab.

10. DILLUNS

Sant Joan d'Àvila (MO), *Blanc*. Lectures: Fets 16,11-15 / Salm 149 / Joan 15,26-16,4a

SANTORAL: Antoni de Florència, b.; Beatriu, vg.; Damià de Molokai, prev.; Joan d'Àvila, prev.

11. DIMARTS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 16,22-34 / Salm 137 / Joan 16,5-11. Lleida: **Sant Anastasi** (S), *Vermell*.

SANTORAL: beat Domènec Iturrate, prev.; Eudald, mr.; Ponç, b.

12. DIMECRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 17,15.22-18,1 / Salm 148 / Joan 16,12-15. O bé: **Sants Nereu i Aquileu** (ML), *Vermell*;

Sant Pancraç (ML), *Vermell*.

SANTORAL: Domènec de la Calzada; Electra, mr.; Francesc de Siena, prev.

13. DIJOUS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 18,1-8 / Salm 97 / Joan 16,16-20. O bé: *Mare de Déu de Fàtima* (ML), *Blanc*.

SANTORAL: beata Juliana de Norwich, rel.; Miquel de Garikoitz, prev. i fund.; Muç, prev. i mr.; Pere Regalat, rel.

14. DIVENDRES

Sant Maties (F), *Vermell*. Lectures: Fets 1,15-17.20-26 / Salm 112 / Joan 15,9-17

SANTORAL: Gemma Galgani, vg.; Pasqual I, p.; Teodora Guérin, rel. i fund.

15. DISSABTE

Sant Isidre llaurador (MO), *Blanc*. Lectures: Fets 18,23-28 / Salm 46 / Joan 16,23b-28

SANTORAL: Eufraasi, b. i mr.; Joan de Lestonnac, rel. i fund.; Torquat, b. i mr.

El Sant 13 MAIG

Beata Juliana de Norwich

Les experiències místiques extraordinàries no són el resultat de cap mèrit o esforç de qui les viu, sinó un do gratuït de Déu. Mitjançant aquests fenòmens, Déu opta per revelar-se d'una manera particular i directa a la persona, però sense afegir res d'essencial a la revelació plena, completada en Jesucrist. Una mística important de la baixa edat mitjana va ser la beata Juliana de Norwich (c. 1342 – c. 1420).

Ens han arribat poques dades biogràfiques d'aquesta beata anglesa. El que sabem és que cap als trenta anys, després d'una malaltia i d'unes visions, es va consagrar a Déu vivint com a anacoreta vora una església de la ciutat de Norwich. Duent aquesta vida de pobresa i pregària, la beata Juliana va continuar sent afavorida amb experiències extraordinàries, que ella anava anotant fins a formar l'obra *Revelacions de l'amor de Déu*. En aquest escrit explica les seves visions vinculant-les a qüestions teològiques de fons, com ara les relacions entre les tres persones de la Trinitat, la passió de Crist, l'omnipotència i la misericòrdia divines, o la prevalença del bé sobre el mal.

«Si cor non orat in vanum lingua laborat»

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

Aquest és l'axioma llatí que encapçala l'accés a l'església de Sant Anselm de Roma i pel qual obligatòriament han de passar aquells que volen participar de l'Eucaristia o de l'Ofici diví. Un bell recordatori que l'oració cal fer-la amb dignitat, atenció i devoció, de manera que l'esperit concordi amb la veu.

Seguint la recomanació de Crist de pregar sempre (Lc 18,1) «els cristians fomentaren el costum de pregar determinats moments durant el dia, fins i tot enmig del treball, a imitació de l'Església apostòlica» (cf. Ordenament general de la Litúrgia de les Hores, 74). Actualment, són molts els cristians que cerquen aquesta oració articulada en formats molt diversos: la meditació, la *lectio divina*, les oracions repetitives que integren la pietat popular, etc. Però encara molts desconeixen l'oració de la Litúrgia de les Hores, tot i ser el tresor espiritual de l'Església per consagrar el curs del temps, tant de nit com de dia (cf. OGLH, 10).

Va ser el Concili Vaticà II el responsable d'obrir a tots els fidels les portes d'aquest tresor litúrgic i espiritual. Des de llavors, tot el Poble de Déu pot unir-se a l'oració de les Laudes, com a pregària del matí i que, per tant, se celebra amb la primera llum del dia i ens recorda la resurrecció de Jesucrist que és llum veritable dels homes. També a les Vespres, en fer-se fosc i quan mor el dia, a fi de donar gràcies per tot el que

hem rebut o que hem fet rectament i perquè també sapiguem centrar la nostra esperança en aquella llum que no té posta (cf. OGLH, 39).

Atès que el poble jueu conservava tres moments principals de pregària —«Jo adreço a Déu la meva súplica, i ell, el Senyor, em salvarà. Al vespre, al matí, al migdia» (cf. Salm 54,17-18)—, la *Didaché*, document del segle I, va modelar aquesta praxi jueva a les exigències de pregària dels seguidors de Jesucrist prescrivint l'oració del Parnostre en els mateixos tres moments del dia. Avui, tant a les Laudes com a les Vespres, el Parnostre ocupa un lloc preeminentment destacat seguint aquest consell. El tercer Parnostre d'aquesta venerable tradició el trobarem en l'Eucaristia. Per tant, l'oració del Senyor es diu solemnement tres vegades cada dia: a la missa, a Laudes i a Vespres (cf. OGLH, 195). És significatiu adonar-se que som hereus d'una consuetud litúrgica que ha romàs en la tradició fins als nostres dies.

Sant Pau recomana als cristians de Tessalònica de pregar constantment, donant gràcies en tota ocasió (cf. 1Te 5,16-17). Són infinites les possibilitats que el ventall de la tradició posa a l'abast dels cristians perquè puguin santificar el dia. Però sense cap dubte, l'oració de la Litúrgia de les Hores és la més sublim gràcies a la riquesa dels textos bíblics i litúrgics que la componen.

Primera edició de les Jornades Gatzara de Barcelona (i II)

AINA SERRA
Barcelona

Des de dimarts 16 i fins al dissabte 20 de març es van celebrar un seguit de propostes culturals per superar els ponts que separen les cultures àrab i catalana i nodrir els vincles que ens uneixen.

Entre les activitats, cal destacar el taller de cuina, per tal de donar a conèixer els gustos i ingredients que compartim les cuines àrab i catalana; les rutes per la Barcelona àrab; la xerrada, a càrrec d'empreses, per posar en valor la multiculturalitat; el cinefòrum sobre l'experiència de dones migrades, tallers multiculturals i el concert de Músiques de la Mediterrània, inspirat en tot allò que compartim i interpretat per Riborquestra, l'orquestra comunitària i intergeneracional de Ciutat Vella.

En total, més de 1.200 persones van participar als actes amb totes les entrades presencials exhaurides i centenars de con-

nexions virtuals. Daniel Ibarz, director de la Fundació Bayt al-Thaqafa, es mostrava molt satisfet amb aquesta primera edició i confia a poder celebrar-ne més edicions: «Tot i que la pandèmia ens ha limitat l'aforament per a les activitats presencials, la bona resposta tan presencial com virtual ens anima a continuar creient en el model i apostar per una segona edició l'any vinent, que esperem que es pugui celebrar amb normalitat.»

La Fundació Bayt al-Thaqafa treballa per generar espais d'intercanvi amb la comunitat. En aquest sentit, Dani Ibarz subratlla el missatge de les Jornades Gatzara: «Els nostres reptes han estat tres: el reconeixement per la interdependència de cultures i persones, la reivindicació de les nostres arrels i, finalment, vèncer les pors a compartir. Esperem que, any rere any, les jornades contribueixin a la creació d'una societat més justa i inclusiva.»

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE
DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Confessions perilloses

Durant una missa, vaig veure que un sacerdot atenia confessions en un confessional força obsolet. Penitent i confessor portaven mascarata, però la proximitat física de tots dos em va semblar una imprudència en aquests moments de pandèmia. No es podrien restaurar les absolucions comunitàries? Quines disposicions hi ha actualment?

Les disposicions s'han de donar de l'autoritat de l'Església i del sentit comú. Em sorprèn el seu relat, atès que és temerari establir aquest diàleg que vostè comenta sense una barrera eficaç contra el virus. Els fidels tenen dret a rebre el sagrament de la Penitència quan ho estimin convenient i els pastors tenim el deure d'atendre'ls degudament. Les absolucions col·lectives (i no comunitàries) tan sols es poden administrar en determinades circumstàncies previstes pel dret. En aquests casos poden administrar-se i amb les condicions que demanen. També penso que caldrà adequar les seues penitencials per a temps de pandèmia. És una qüestió tècnica que no suposa gaire dificultat. Afavoriran també l'anonimat del penitent, la qual cosa ajudarà força a la confessió. A moltes parròquies hem adaptat l'administració del sagrament de la Penitència a les circumstàncies de l'actual crisi sanitària. Per exemple, a la meua parròquia escoltem les confessions en un local espaiós, la sagristia, amb una distància generosa i, òbviament, amb mascaretes. Molts fidels ho agraeixen. I és bo establir uns horaris, tot i que sempre hi hem d'estar disponibles. També cal dir que molts fidels aprofiten la confessió per demanar consell o orientació espiritual i això es pot fer perfectament, per exemple, amb una videoconferència. Es fa en medicina, per què no en la pastoral? I finalment, cal recordar que la pandèmia passarà i cal aprofitar aquests reptes per millorar l'atenció pastoral als fidels.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Mirades de Maria

Som al mes de maig, el mes marià per excel·lència. Novament, a causa de la pandèmia, no es podran celebrar les romeries als santuaris de la Mare de Déu, als pobles d'Andalusia. Seria bo que sentíssim les mirades de Maria, properes i entranyables. Com són les mirades de la Mare de Déu?

En primer lloc, Maria ens mira d'una manera que ens sentim sota la seva empara. Ella ens ensenya que «l'única força capaç de conquerir el cor dels homes és la tendresa de Déu». Allò que encanta i que atrau, allò que doblega i que venç, allò que obre i que desencadena, no és la força dels instruments o la duresa de la llei, sinó la feblesa omnipotent de l'amor diví, que és la força irressistible de la seva dolçor i la promesa irreversible de la seva misericòrdia. En segon lloc, la mirada de Maria sempre és una mirada d'«atenció»: Maria mira amb atenció, s'implica i s'involucra tota ella amb qui té davant, com una mare quan és tot ulls per al seu fill quan li explica alguna cosa. La mirada de la Verge, en totes les seves advocacions, és personal, es dirigeix a cadascun de nosaltres, cala profundament en la nostra vida, en les nostres petites o grans angoixes, en un anhel permanent de solucionar-les.

En tercer lloc, Maria ens mira de «manera íntegra», ho uneix tot, el nostre passat, el present i el futur. No té una mirada fragmentada: la misericòrdia sap veure la totalitat i capta el que és més necessari.

Maig, mes de les flors, és una invitació permanent a contemplar Maria, com a Mare de Déu, Mare de l'Església, Mare de tots nosaltres.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Els noms compostos

M'he fixat que hi ha una tendència o una moda que les persones que tenen el seu nom acompanyat del nom de Maria, ja no el posen.

Cada dia veiem més Rosa, Mar, Anna, Dolors... Fa nosa el nom de la Mare de Déu? Els cristians, ben al contrari, hauríem de mantenir-ne el record, la seva maternal companyia, ja que, en el bateig, hi van incloure el nom de Maria.

MONTSERRAT FIGUERA PADRÓS
Barcelona

La resistència del llibre

En ple auge del món digital, cada dia més present i necessari en els hàbits de les persones, el llibre no només es resisteix a desaparèixer com a tal, sinó que s'alça més que mai reivindicant la seva vigència. En aquest sentit, la fórmula d'allargar el Sant Jordi és molt encertada. Més presència de públic a les llibreries i, com a conseqüència, més vendes, fan d'aquesta aposta cultural una iniciativa amb grans possibilitats de quedar-se definitivament. Tant de bo que sigui així.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Càritas i la pandèmia

Les xifres que Càritas va presentar fa poc són demolidores. Durant un any de pandèmia, 500.000 persones s'han apropiat a aquesta institució de l'Església per primera vegada a la seva vida. En aquest mateix període, Càritas ha recaptat 65 milions d'euros per respondre a l'emergència no només sanitària, sinó social. La majoria de les demandes provenen de famílies que han perdut el seu mitjà de vida, la feina o els seus negocis, de gent gran sola, sens dubte un dels grups més castigats, i de les persones sense llar.

SUSO DO MADRID
A Corunya

«Més Plurals»

La plataforma «Més Plurals» busca la ratificació de les institucions europees per abordar els següents passos davant la justícia espanyola. Certament, la forma d'articular els drets educatius és una competència dels estats membres, però la Unió Europea sempre ha mostrat una sensibilitat especial per garantir als pares el dret d'educar els seus fills segons les seves conviccions filosòfiques, religioses i morals, cosa que està inscrita en l'esperit fundacional del projecte europeu.

La Comissió Europea ha admès a tràmit la sol·licitud d'empara de l'Educació Concertada enfront de l'atropellament dels drets fonamentals que suposa la Llei Celaá.

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

MAC
Barcelona

Xavi Nus, president del Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés

«El temps de lleure genera espais privilegiats de creixement personal»

El Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC) de la Fundació Pere Tarrés és la federació de centres d'esplai més gran a Catalunya. Compta amb més de 60 anys d'experiència i actualment aplega més de 180 centres d'esplai, que acullen 21.000 infants i adolescents gràcies al treball educatiu de més de 3.500 monitors i monitores. Parlem amb Xavi Nus Garrell, president del MCECC, sobre l'activitat dels centres d'esplai avui, en temps de pandèmia.

Quines són les mesures que heu hagut d'adoptar davant de la pandèmia del Covid-19?

En el moment del confinament, els centres d'esplai vam reorientar les activitats per continuar acompanyant els infants i joves. Realitzàvem activitats en línia, trucades telefòniques, trobades per Zoom... Les activitats més adients anaven en funció de cada centre d'esplai que, coneixent la seva realitat local, es podia adaptar a les necessitats dels infants i joves. Vam poder participar, juntament amb l'administració, en la redacció dels diferents protocols que permetrien reprendre les activitats de lleure: higiene freqüent, ventilació d'espais, distanciament físic... Amb aquests nous protocols, va ser necessari dedicar hores a interpretar-los, formar-nos i posar-los en pràctica, adaptant les nostres activitats i els espais a les noves mesures de distanciament. Tot un repte que va ser possible gràcies a l'esforç i l'empenta dels monitors i monitores. La pandèmia també ens ha aportat una millora del treball en xarxa i coordinació —que cal mantenir— i el canvi en les planificacions de les activitats, que han de ser flexibles i adaptables a la situació, ja que és incerta i canviant. Ara ja mirem l'estiu,

un estiu que no serà com el 2019, però que serà millor que el 2020. L'estiu serà el final d'un curs atípic que ha estat un anar i venir, en què durant molts mesos no ens hem pogut trobar en format presencial.

Des del MCECC poseu en relleu la importància de continuar fent les activitats d'esplai.

Sí, sens dubte. Les activitats de lleure són entorns socialitzadors dels infants i joves, on aprenen habilitats i competències necessàries per al seu desenvolupament, i tot això es fa amb un aprenentatge vivencial acompanyat dels monitors i monitores. A més a més, el temps de lleure genera espais privilegiats de creixement personal i de desenvolupament de la identitat, d'adquisició de valors, d'aprenentatges, on es potencien les relacions personals, la gestió de les emocions, l'assumpció de responsabilitats, el contacte amb la natura i on s'experimenten moments de felicitat i d'amistat.

Quina és l'actitud dels infants i adolescents davant de les mesures que s'han hagut de prendre?

Per a molts infants i joves, les activitats d'estiu van ser la primera presa de contacte amb els seus amics i companys després de mesos de confinament. Un confinament que semblava que havia de durar poques setmanes es va allargar prop de tres mesos, i els infants i joves van ser els que el van viure de forma més persistent. Normalment, els infants són agraïts, però des de llavors ho són més i estan més disposats a fer tota mena d'activitats. Tenen ganes de participar a les activitats per tal de «recuperar una certa normalitat», i això els fa tenir una actitud molt positiva. Els infants i joves són més resilients que no pas els adults i ràpidament s'han adap-

«Sense el compromís, altruisme i responsabilitat dels monitors i monitores, no serien possibles les nostres activitats educatives»

l'entusiasme sospitós». Som una societat afortunada de poder comptar amb aquests referents positius per als nostres infants i joves, als quals hem d'agrair la seva tasca. Als monitors i monitores ens toca mantenir l'energia, la il·lusió i l'esperança per continuar realitzant educació en el lleure amb les condicions actuals i seguir reivindicant-la com un espai educatiu segur i necessari per als infants i joves. No podem defallir, la nostra tasca és molt important i continuarem treballant per poder-la mantenir en format presencial.

Com es treballa l'acompanyament en la fe als més joves en temps de pandèmia?

Aquest treball cal fer-lo en comunitat. Els centres d'esplai del MCECC formem part d'una parròquia o d'una comunitat cristiana que ha de vetllar per acompanyar la tasca educativa del centre d'esplai. Aquest treball amb la comunitat fa possible generar espais de vivència de la fe i el transcendent amb els infants. Els esplais són un lloc de frontera, un lloc de trobada entre persones de totes les condicions. Personalment, m'agrada comparar-ho al jardí de la nostra parròquia, un lloc que hem de cuidar i que ens serveix perquè tota persona se senti acollida, escoltada, respectada i on trobi persones que donin testimoni de Jesús. La pastoral en aquests grups permet sortir a les perifèries, i això els dota d'un enorme valor per a l'Església. Com a esplais cristians, ens toca viure amb esperança el moment que vivim. Siguem portadors d'aquesta esperança.

tat a les noves mesures. Sí que ara mateix notàvem un cert cansament d'aquests formats en línia i per això celebrem que des de fa unes setmanes haguem pogut recuperar la presencialitat per tal de recuperar el vincle entre ells i elles.

Els monitors i monitores hi tenen una missió importantíssima.

Efectivament. Sense el seu compromís, altruisme i responsabilitat, no serien possibles aquestes activitats educatives. En la majoria dels casos, després del confinament, van ser els primers agents educatius que es van trobar amb els infants i joves. El seu testimoni i entusiasme s'encomana i fa d'aquestes activitats un moment irrepetible. La seva actitud fa que els infants s'hi emmirallin i diguin que algun dia també voldran ser monitors i monitores. Com deia en Carles Capdevila, «són aquells de

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte
de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

JOAN ANDREU PARRA
Tiana

La Fundació Noguera i Pagès Editors publiquen l'obra

Un nou diplomatari redibuixa la història de la Cartoixa de Montalegre

La Fundació Noguera i Pagès Editors publiquen el *Diplomatari de la cartoixa de Montalegre (916-1450)* (Pagès Editors, novembre 2020), el qual revela alguns aspectes previs a la fundació de la Cartoixa de Tiana, a partir de la confluència de les cartoixes de Sant Jaume de Vallparadís i de Sant Pol de Mar. L'estudi de la documentació històrica ha permès concloure que mentre es començava a construir la nova Cartoixa, els monjos no van estar a l'emplaçament del que fou Seminari de la Conreria (com es pensava), sinó al monestir de Santa Maria de Terrassa: «Els agustinians van llogar el seu monestir als cartoixans per cinc anys (1414-1419), però aquests aviat es van adonar que això no seria suficient i van pactar una pròrroga fins al 1424», explica Robert Álvarez Masalías, autor d'aquest diplomatari publicat en dos volums (1.108 pàgines en total).

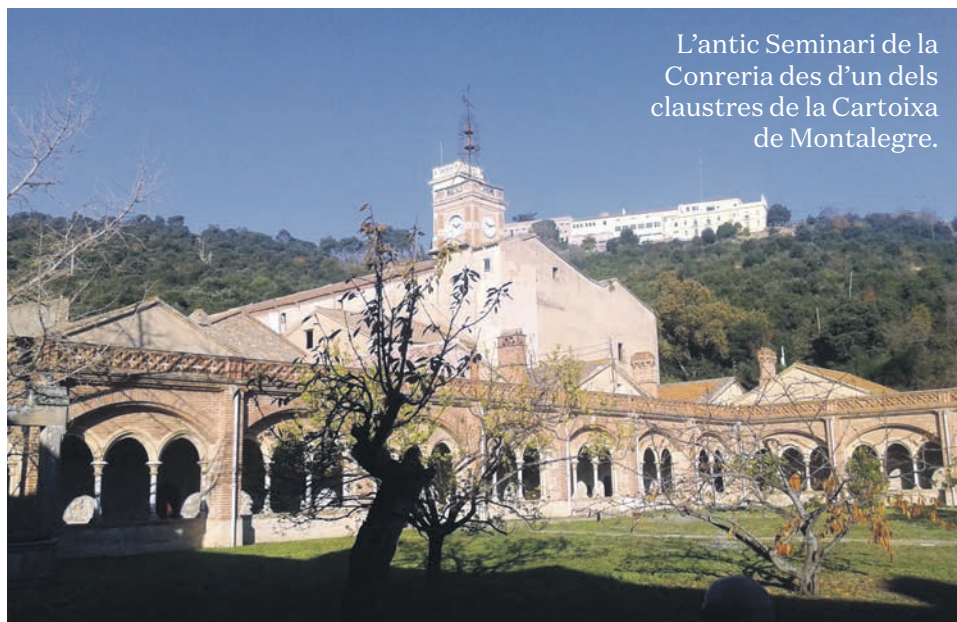
En aquest treball s'ha pogut documentar millor la història de la Cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís i, entre d'altres aspectes, resta modificada part de la genealogia dels Centelles, especialment pel que fa a aquell Bernat de Centelles, pare de la fundadora de la Cartoixa de Vallparadís, la senyo-

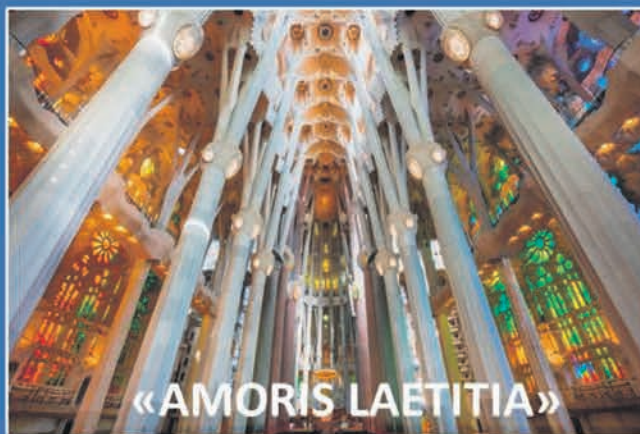
ra Blanca de Terrassa, última branca de la família dels Terrassa.

Álvarez Masalías, expert en llengües clàssiques, ha dedicat dos anys i mig a aquesta obra, impulsada per l'anterior prior de la Cartoixa, el P. Josep M. Canals, a qui ha estat dedicada per part de l'autor. S'ha consultat, entre d'altres, l'Arxiu de la Cartoixa de Montalegre, l'Arxiu de la Corona d'Aragó, el Fons Fontcuberta, l'Arxiu Històric de Terrassa, l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, i les transcripcions dels pergamins de la Casa Galceran de Tiana que va fer el cartoixà Ireneu Jaricot.

Aquest diplomatari recull butlles papals i privilegis comtals i reials concedits al llarg dels segles a les Cartoixes de Sant Pol de Mar, Vallparadís i Montalegre, les compres i vendes dels seus edificis, i diverses operacions mercantils i civils dels pagesos que eren els seus vassalls: «Llavors no hi havia registres de propietat i els senyors feudals, en aquest cas els cartoixans, en certa manera eren qui feien de notaris als seus territoris, i guardaven als seus arxius una còpia original d'aquelles operacions», relata Robert Álvarez.

Aquest nou diplomatari complementa el que s'havia editat el febrer del 1998, a càrrec de Xavier Pérez Gómez, dels segles XI-XIII

9

L'AUTOCRÍTICA

és una actitud necessària en l'Església

El papa Francesc s'ha referit a l'evolució del *model de matrimoni* que potser era habitual en la nostra societat ja fa algunes dècades, i que ja no és el model desitjat per molts joves. En aquest context, ha fet una afirmació que ens invita a reflexionar sobre la situació en què ens trobem i a aturar-nos en l'anàlisi del que ha succeït adoptant una *actitud d'autocrítica*. Ha escrit:

«Ens cal ser humils i realistes, i reconèixer que de vegades la nostra manera de presentar les conviccions cristianes i de tractar les persones ha provocat allò que avui lamentem. Ara necessitem la saludable reacció de l'autocrítica» (AL 36).

El papa Francesc no s'ha limitat a denunciar un comportament poc encertat que potser va ser habitual en el passat i que ha donat lloc a una imatge del matrimoni i de la família que no s'ajusta al model que ell vol exposar amb llibertat. Ell ha reconegut *tres errors del passat* que ara ens cal corregir:

— Hem insistit més del compte en el deure de la procreació que en el valor propi de la unió, en el desig de créixer en l'amor i en l'ideal de l'ajut mutu entre els esposos.

— Hem mostrat poc interès per comprendre la situació en què avui es troben les parelles joves que han contret matrimoni i per acompanyar-les al llarg del camí.

— Hem presentat un ideal teològic, abstracte i artificial del matrimoni, excessivament allunyat de les situacions i les possibilitats de les famílies reals. Aquesta idealització excessiva no ha ajudat en absolut a fer que el matrimoni sigui més desitjable i atractiu, sinó tot el contrari (cf. AL 36).

Francesc hi ha afegit que, sovint, no hem deixat «espai a la *consciència dels fidels*», com si ells no fossin capaços de desenvolupar el seu propi discerniment davant situacions complexes, malgrat les seves limitacions. I ha cridat l'atenció als pastors que tenen la responsabilitat d'ajudar els esposos en el seu creixement personal i en la formació de la pròpia consciència.

«Durant molt de temps hem cregut que insistint només en qüestions doctrinals, bioètiques i morals, sense motivar l'obertura a la gràcia, ja prestàvem prou suport a les famílies, consolidàvem el vincle entre els esposos i omplíem de sentit les seves vides.

Se'ns fa més difícil presentar el matrimoni com un camí dinàmic de desenvolupament i realització personal que com un pes que cal suportar al llarg de tota la vida.

També ens costa deixar espais a la consciència dels fidels, que molt sovint responen tan bé com poden a l'Evangeli enmig de les seves limitacions, i es mostren capaços de desenvolupar el seu propi discerniment davant situacions complexes. **Som cridats a formar consciències, no a substituir-les»** (AL 37).

El Papa mateix ha indicat la solució al problema que hem creat entre tots, i ens ha invitat a donar al matrimoni un enfocament pastoral positiu i d'acollida, capaç d'ajudar les parelles a valorar les exigències de l'Evangeli cada dia més.

«**Moltes vegades hem actuat a la defensiva**, malgastant energies pastorals en la denúncia d'un món decadent, sense ser prou creatius en la proposta de camins que condueixin a la veritable felicitat.

Molta gent ha arribat a creure que el missatge de l'Església sobre el matrimoni i la família no és un reflex fidel de la predicació i les actituds de Jesús, que va proposar un ideal exigent, però mai no va deixar de mostrar compassió i proximitat davant la fragilitat de persones com la samaritana i la dona sorpresa en adulteri» (AL 38).

A llarg de la seva exhortació, Francesc tornarà moltes vegades a recomanar a l'Església, i sobretot als pastors, l'adopció d'una actitud d'autocrítica, bo i reconeixent que l'Evangeli constitueix una invitació incessant a menys rigor i molt més amor; és una crida insistent a la misericòrdia.

I tot això, sense pessimisme, perquè també és cert que «molts esposos agraïen que l'Església s'esforci a oferir acompanyament i assessorament en àmbits relacionats amb el creixement en l'amor, la superació de conflictes i l'educació dels fills» (AL 38).

- **Comparteixes aquests sentiments i reconeixes la necessitat de l'autocrítica? En quins àmbits cal que la manifestis i l'exerceixis?**
- **Has aconseguit formar la teva pròpia consciència i la teva capacitat de 'discernir'? Ets capaç de discernir en situacions complexes?**

El grup de treball internacional que investiga aquests casos ha catalogat els fets com a «força estranys».

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Hi ha orques que escometen els velers

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És un fet curiós, per no dir estrany. S'ha observat que els vaixells de vela de vegades es troben amb aquests animals que els colpegen el timó i causen, és clar, canvis de direcció i fins i tot danys notables i trencament d'aquest estri del veler. Per què ho fan? És un fet que els zoòlegs volen interpretar, però encara es manté l'interrogant.

Les orques són mamífers marins del grup dels dofins. Són el membre més gran d'aquesta família de cetacis. El seu nom científic és *Orcinus orca* i habita a tots els oceans. El seu cos té uns 8,2 metres de llargada en els mascles (a les femelles només arriba a uns 7 metres) i poden pesar fins a 9 tones. Tenen una aleta dorsal que fa fins a 1,8 metres d'alçada en els mascles i en les femelles és aproximadament només la meitat. Van a bandades. És un animal molt social.

Doncs bé, l'estiu del 2020 es van enregistrar vint-i-vuit atacs d'orques a velers: sis a l'estret de Gibraltar, quatre a la costa de Portugal i divuit a la costa de Galícia. El grup de treball internacional que

investiga aquests casos ha catalogat els fets com a «inusuals» i, fins i tot, «força estranys», perquè fins ara els xocs entre orques i velers es consideraven esporàdics i excepcionals. Podria ser un canvi de comportament? És difícil de dir. És que aquests animals hi han trobat un benefici que ignorem? Podeu imaginar-vos les hipòtesis que aquest fenomen ha originat...

Un integrant de l'equip de seguiment, Alfredo López, ha proposat aquesta explicació: potser passa com el que fan alguns gossos que tenen el costum de bordar un cotxe quan es posa en moviment, com si volguessin evitar que es mogui. Les orques potser no volen tampoc que el vaixell es mogui i han vist que si trenquen el timó ho aconsegueixen i per això ho intenten.

No ens convenç gaire aquesta interpretació de la conducta de dits mamífers. Però hem trobat significatiu el fet i ens ha semblat prou interessant per donar-vos-en coneixement. Ja veieu que no tots els comportaments animals tenen una explicació clara. El món és molt variat!

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

La trumfa o patata (llat., *Solanum tuberosum*; cast., *patata*) és una planta procedent del continent americà (especialment a la zona dels Andes xilens i peruans) i que, inicialment, només es conreà a Europa per a l'alimentació del bestiar. Amb tot, l'any 1812, durant la crisi de subsistències que sofrí Catalunya amb l'ocupació napoleònica, gràcies als frares caputxins —que coneixien molt bé les propietats d'aquest tubercle pel seu sojorn a Trinitat i Guaiana ja des del segle dissetè— s'inicià el conreu hortícola de les trumfes, puix que, degut a la manca d'alimentació viscuda durant la guerra del Francès, fou necessari haver d'introduir la trumfa o patata en els àpats conventuals i domèstics. Els frares ho feren, de manera pionera, en el convent de caputxins de Martorell, segons consta en la documentació: «per una saca de patates; per oli; per sal; per arengades, taronges i bacallà; per arròs, farina i sal» (APCC, *Llibre d'Entrades y Eixides de Martorell*, abril del 1812, s. f.)

La patata és un tubercle molt gustós, digerible i energètic. A més, gaudeix també d'alguns usos terapèutics, car la patata, aplicada a la

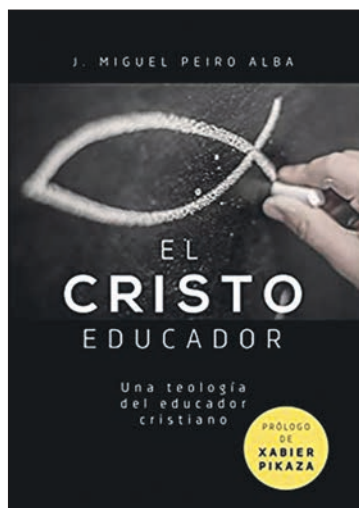
pell, té una acció cicatritzant i, usada en cataplasmes, tempera el dolor de les hemorroides. Cal esmentar que els antics infermers conventuals se solien servir de la patata per fer cataplasmes per tal de temperar el dolor de les picades d'insectes i, també, n'usaven per a les inflamacions als peus. Segons una recepta aplegada pel caputxí Hilari d'Arenys de Mar: «*La patata es útil para rebajar las inflamaciones producidas por abscesos, forúnculos diversos, panadizos, picaduras de insectos. La fécula de patata es muy útil para curar las inflamaciones de los pies*» i, a propòsit de les cataplasmes de patata, el mateix pare Hilari compilà aquesta altra recepta: «En casos de cremadura, ratllant una patata y posant las ralladuras sobre la part ferida dona resultats d'una eficàcia sempre satisfactòria. Asseguran alguns y hem vist usada la patata contra las febras, donant resultats manífichs ben picada y col·locada a las plantas dels peus en forma de cataplasma» (BHC, *Terapèutica Antiga*, s. f). Si Déu vol, a l'article vinent us parlaré de les propietats remeieres de la maduixa, que és una fruita enormement terapèutica.

TRADICIONS REMEIERES

Cataplasmes de patata

La patata, tubercle digerible i energètic, gaudeix també d'alguns usos terapèutics.

J. MIGUEL PEIRO ALBA

El Cristo educador
El Ojo de Poe, 2020, 290 pàg.

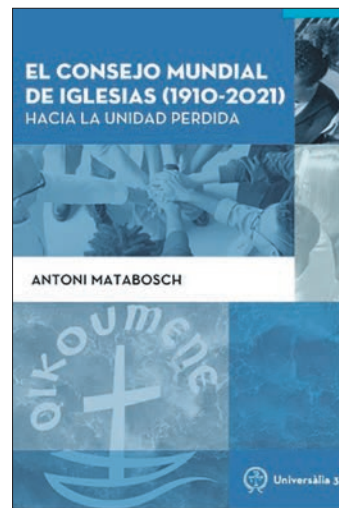
Evangelitzar no és un motiu de glòria, sinó un deure. Educar en cristià en una societat líquida com l'actual requereix ser signes de l'amor de Déu. Aquest llibre ofereix reflexions dirigides a despertar el coratge evangèlic d'anunciar en el context educatiu la Bona Notícia que dona sentit a la nostra vida.

MANIJEH SAATCHI

Manijeh
No sólo un cambio de nombre
Editorial Bah'í, 2019, 160 pàg.

Aquesta obra explica unes tribulacions a les quals poques persones es veuen sotmeses en la vida. La mort a destemps de l'espòs de Manijeh passa com a conseqüència d'un assalt instigat per opositors a les seves creences religioses. El llibre posa en evidència la força amb la qual l'esperit humà és capaç de resistir i sortir triomfant de la persecució.

ANTONI MATABOSCH

El Consejo Mundial de Iglesias (1910-2021)
Hacia la unidad perdida
Edicions de la Facultat de Teologia de Catalunya, 2021, 429 pàg.

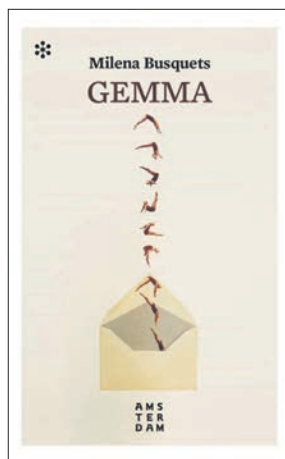
El CMI va ser el primer impulsor del moviment ecumènic tal com avui l'entendem. De les dificultats, les equivocacions i els èxits en el seu camí cap a la unitat visible de l'Església, s'ha esforçat per convertir els problemes en oportunitats, no les oportunitats en problemes.

ORIO MITJÀ

A cor obert
Relat de tot el que he viscut
Columna, 2021, 304 pàg.

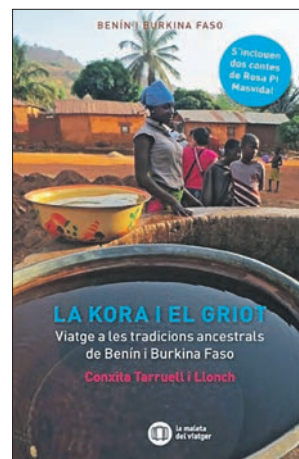
El 13 de març del 2020 s'anuncia el confinament domiciliari a causa d'una pandèmia mundial que ha canviat les nostres vides. En aquest llibre el científic més mediàtic del moment ens obre les portes del seu cor per descobrir els seus orígens, la infància a Arenys de Munt, com li va sorgir la vocació, les investigacions en què ha participat.

MILENA BUSQUETS

Gemma
Amsterdam, 2021, 141 pàg.

Les amigues de la infantesa són com pedres precioses, gemmes que ens acompanyen sense que ho notem, com braçalets agafats a la pell. L'autora ens ofereix una novel·la emotiva i vitalista sobre el valor de l'amistat, l'amor, les pèrdues que ens marquen i les petites alegries quotidianes.

CONXITA TARRUELL

La Kora i el griot
Tushita Edicions, 2021, 134 pàg.

Relats dels viatges que l'autora va fer a Benín i Burkina Faso amb la seva amiga Rosa, per endinsar-se a l'Àfrica negra i connectar amb aquella terra i la seva gent. Passegem pels mercats plens de vida, gaudeixen d'un passeig en barca per la ciutat de Ganvié, participen en festivals de música a Bobo-Dioulasso, entren a les cases de l'enigmàtic País-Lobi...

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERASDoctora en Història de l'Art i
professora de Religió

Una obra lluminosa

La pel·lícula tracta sobre la vida de L. S. Lowry (1887-1976) un pintor molt important, apreciat i estimat al Regne Unit.

La vida grisa, freda, rutinària i monòtona de Lowry i de la seva mare transcorre en una zona industrial al nord d'Anglaterra, concretament a Pendlebury, Lancashire, enmig de fàbriques i xemeneies industrials. En un barri obrer on no tenen els privilegis als quals estaven acostumats segons veiem en els *flashbacks*, que insinuen alhora el poc cas que la mare feia ja al seu fill de ben petit.

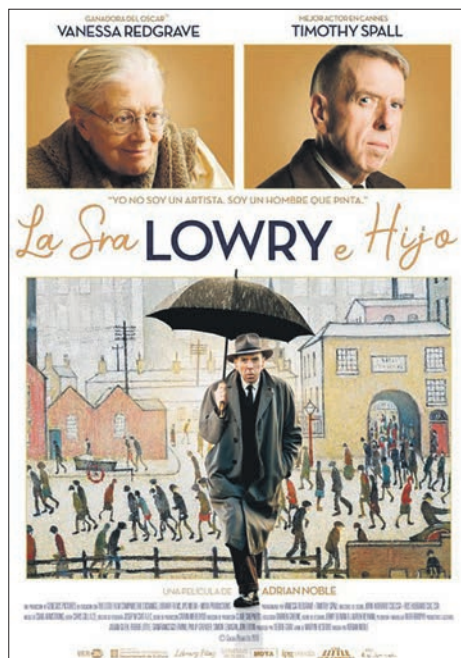
El director vol mostrar com una mateixa situació dues persones la viuen de manera tan diferent. Una, la mare, Vanessa Redgrave, considerada una de les grans actrius angleses, és una dona angoixada que culpa el seu difunt marit de la seva actual situació econòmica i social. Tancada a la seva habitació, pateix i fa patir el seu fill solter a qui menysprea, critica, maltracta i humilia contínuament, al llarg de tota la seva vida. L'altra, el fill, un cobrador de lloguers que viu per la feina i per la cura de la seva mare, a qui estima fins al moll de l'os, i en les seves estones lliures pinta. Timothy Spall, que ja va ser el pintor J. M. W. Turner l'any 2014, en una actuació que li va valdre la Palma d'Or a Cannes, entre d'altres premis.

Mare i fill són els dos pols oposats. La mare viu amargada, instal·lada en un passat que considera millor. El fill és per damunt de tot un esperit lliure que no deixa que el mal entri en el seu cor net i senzill que estima tothom.

Els dos actors extraordinaris mantenen l'argument i aconsegueixen captar l'interès de l'espectador, en una cinta que de vegades pot arribar a fer-se una mica repetitiva.

La pel·lícula penetra els interiors, en primer lloc, el de casa, seguint pel de l'habitació, per acabar amb el de l'artista. És per la seva intimitat que sabem que ell volia pintar la vida tal com la veia, tal com la sentia. Així, malgrat la pobresa que l'envoltava i el gris del paisatge, ell veia la llum i la bellesa i les pintava canviant la realitat per una obra lluminosa i plena de color, perquè ja li deia la seva mare: «Tu sempre veus la bellesa on ningú no la veu.»

Serà després de la mort de la seva mare que comença l'èxit. Avui els seus quadres valen una fortuna i gaudeix, com pocs, de tenir un museu propi. Aquest és l'elogi que el director li ret al final del film amb els títols de crèdit. Cal saber que té més de 1.000 obres entre pintures i dibuixos i que va rebutjar diferents premis honorífics, fins i tot el de Sir, l'any 1968. Però malgrat què ell es definia com «soc un home que pinta, ni més ni menys», el director no vol mostrar la seva faceta artística.

MRS. LOWRY E HIJO

DIRECTOR: Adrian Noble

INTÈRPRETS: Timothy Spall,
Vanessa Redgrave, Stephen
Lord, David Schaal, entre
altres

MÚSICA: Craig Armstrong

Drama biogràfic

Regne Unit

91 minuts

AMB BON HUMOR

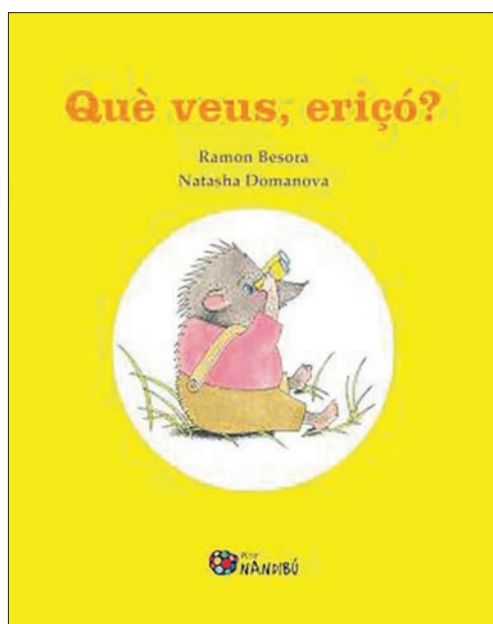

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

Els millors moments de la vida

**RAMON BESORA i
NATASHA DOMANOVA**

Què veus, eriçó?

Pagès Editors, 2021, 28 pàg.

De tant en tant, a un se li des-
perta el sentiment d'avi en tenir
a les mans un llibre de cartró dur,
de poques pàgines i, per tant, que
convida a la reiteració que agra-
da tant als més menuts quan han
trobat gust amb un conte.

«El tornem a mirar? Una altra
vegada... va!» «Bé, la darrera i a
dormir.»

Això ho hem viscut i ho segui-
rem vivint tots els que tenim un
menut a prop o la falda, sempre
que tingui a les mans un conte
senzill i estimulants, com és el cas
d'aquest que avui us presentem.

Diu a la contraportada: «És un
llibre tan ric en petits detalls i en
imatges poètiques que convida a
mirar-lo i a remirar-lo una vegada
i una altra.» És el que us deia!

Aprendre a comptar, encara
que només sigui fins a dotze, com
són les hores del dia, i fer-ho tot
descobrint i recomptant anima-
lons, núvols, objectes, amb una
fina imaginació, acompanyats
d'un bon amic eriçó, farà entrar
els més petits en el món de la fan-
tasia que tant de bé els fa en la
seva formació.

Ben editat, amb il·lustracions
i text que tenen un no sé què
poètic dins la seva senzillesa. La
persona que acompanyi l'autèntic
receptor del conte, que és l'infant,
també trobarà plaer en anar fent
descobrir els detalls de cada di-
buix, acompanyat pel text adient
que convida a afegir-hi el que ens
vingui al cap de collita pròpia.

D'aquesta manera és com es
creen complicitats, absoluta-
ment necessàries entre grans i
petits, que fan d'aquestes esto-
nes els millors moments de la
vida. Hi ha res millor que el som-
riure d'un infant i la tendresa que
ens desperta quan ens demana
una vegada i una altra estar més
estona amb nosaltres? El tornem
a mirar?...

Tenir aquest llibre a les mans
ens dona l'oportunitat de la millor
companyia, la dels més menuts.

No crec que només els avis
apreciem tan aquesta companyia
plena de tendresa, sinó també els
pares, els oncles, els mestres,
però, als avis.... ens cau la bava.
Ho sé.

RAUXA

Una altra bellesa

Quan es recorre el fil de la
història de l'art es pot tenir la
sensació d'haver pujat en unes
muntanyes russes. És impossi-
ble quedar indiferent davant del
geni arquitectònic i escultòric
de la Grècia clàssica; aquells
marbres blancs tan finament
cisellats, aquell equilibri per-
fecte que aconsegueix plasmar
la bellesa prescindint de gran-
diloqüència, no poden sinó
despertar-nos admiració. Però,
enlluernats encara pels marbres
de Fídies, tot el que ve després
apareix com una simple ombra
del geni hel·lènic. Constatem
una pèrdua que es fa més pa-
tent a mesura que ens atensem
a l'edat mitjana. Quan finalment
arribem al romànic i mirem enre-
re, el contrast és desconcertant.
Efectivament, què tenen a veure
els frisos del Partenó i una mare-
dedeu romànica? En lloc d'aque-
lles proporcions harmòniques,
ara ens trobem amb mans i ulls
exageradament grans, i aquell
moviment natural del cos s'ha
transformat en un bloc pesat i
hieràtic. Més que d'evolució ar-
tística, aquí no hauríem de parlar
clarament de retrocés?

Aquesta impressió és, cer-
tament, la primera que ens
pot envair en contemplar l'art
medieval. Però si prescindim
d'aquest primer impacte i fem
l'intent de veure-hi més enllà
de l'evidència, lentament anirà
traspuntant la bellesa amagada
sota l'aparent deformitat. La
senzillesa, la manca de realis-
me, fins i tot la lletjor d'un Crist
en majestat no enfosqueixen el
que s'hi representa, més aviat
al contrari. Aquella imperfecció,
contemplada llarga estona, no
ens està parlant d'una perfecció
que les nostres mans no poden
crear ni els nostres ulls captar?
Aquells trets aparentment man-
cats de vida, no ens apareixen
justament com una presència
viva que ens mira de fit a fit?

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

CASAL LOIOLA

El **dijous 13 de maig**, a les 19.30, xerrada de Carles Marcet, s.j., sobre *El camí cap a Déu a través dels Exercicis Espirituals i el discerniment* a través del canal de Youtube del Casal Loiola.

BASÍLIQUES HISTÒRIQUES

El **dijous 13 de maig i el divendres 14**, VI Jornada *Les basíliques de la seu episcopal d'Ègara: centre i perifèria* organitzades per la Facultat Antoni Gaudí amb la col·laboració del Museu de Terrassa. Inscripcions: secretaria.academica@edusantpacia.cat.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 15 de maig**, a les 9.45, taller de cal·ligrafia *Iniciació a la lletra cassoleta*, nivell zero amb la Gna. Conxa Adell. Inscripcions: conxadell@gmail.com.

ESPIRITUALITAT

El **dissabte 15 de maig**, a les 10.30, silenci contemplatiu amb Beatrice D'Cunha a l'Espai d'Interioritat Francesc Palau. Inscripcions: centre@espaiinterioritatpalau.com.

NOVA HUMANITAT

El **cap de setmana 29 i 30 de maig**, formació espiritual en línia *L'Eucaristia en la meua vida* amb Josep Font. Més informació: tel. 616 164 006.

Girona

VOCACIONS

El **dimarts 11 de maig**, a les 16.30, pregària per les vocacions sacerdotals a la basílica de Sant Feliu de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

EL ROCÍO

El **diumenge 9 de maig**, a les 12.00, missa Rociera a la Creu de Maig 2021 al Parc Marianao (Sant Boi). Invitacions: www.casadesevillasantboi.com.

Solsona

BARROC

El **divendres 14 de maig**, a les 20.00, conferència *Passió pel patrimoni musical: un pou ple de tresors* amb Josep i Bernat Cabré als claustres de la catedral de Solsona. Inscripcions: www.espurnesbarroques.cat.

Tarragona

PRIMAVERA MUSICAL

El **dissabte 15 de maig**, a les 20.30, concert *El viatge de les mans* amb Toni Xuclà, Clàudia Cabero i Gemma Abrié a l'església del Sagrat Cor de Vistabella. Venda d'entrades: www.primaveramusicalvistabella.com.

Terrassa

CENTRE CULTURAL MARATA

El **diumenge 9 de maig**, a les 11.00, música per a guitarra d'autors catalans i espanyols amb Javier García Moreno a la parròquia de Santa Coloma de Marata de les Franqueses del Vallès. Reserves: tel. 938 487 013.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dissabte 15 de maig**, a les 10.00, meditació en silenci i en comú segons el camí de pregària contemplativa. Més informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els responsables del món financer col·laborin amb els governs per regular els mercats financers per protegir els ciutadans del seu perill

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

f /catalunyacristiana

@catcrist

instagram catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Eloi Aran, Pilarín Bayés, Joan Boronat, Pilar Casals, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Pere Fàbregues, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Josep Oriol Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez Torrents, Lluís Serra, Valentí Serra, Lluís Solà, Sebastià Taltavull, Emili Villegas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

CARME MUNTÉ MARGALEF

El santuari de Sant Josep de la Muntanya, al barri de la Salut de Barcelona, celebra el centenari (1921-2021) de la coronació de la imatge que dona nom al temple i a tota la seva obra social i espiritual. L'església i la casa d'acollida viuen i ofereixen el carisma de les Mares dels Desemparats, congregació fundada per la beata Petra de Sant Josep i que acull actualment una seixantena de nens i nenes. Àngels Arrabal té encomanada la Secretaria de l'Associació Sant Josep de la Muntanya.

Què ens pot explicar de la imatge que dona nom al temple i que celebra el centenari de la coronació canònica?

La imatge és un Josep que agafa, amb tendresa, el peu del nen Jesús i que està coronada per una aurèola magnífica a més de dur, com l'infant Jesús, una corona. La va comprar la mare Petra per 200 pessetes i és la que posteriorment va ser coronada canònicament. Aquesta imatge va ser tan venerada pels devots de Barcelona que, quan venien al santuari, llavors als afores de la ciutat, deien que venien a Sant Josep, «el de la muntanya», i això va propiciar que les religioses, inicialment anomenades Mares dels Desemparats, s'afegissin el sobrenom «i Sant Josep de la Muntanya». Els promotors de la coronació canònica van ser els nostres «germans grans» de la Pia Unió, avui Associació, animats per la idea que era «el més sant entre tots els sants i per tant mereixia l'honor més alt: ser coronat». Una manifestació d'estima que se'ns fa una mica estranya avui dia, però comprensible en aquell moment. Així mateix, el nostre sant Josep té una característica que el fa molt especial: la recepció de cartes amb peticions i agraïments que arriben d'arreu del món, que es dipositen a la seva capelleta i que es cremen un cop l'any. Sabem que el Sant Pare també confia a sant Josep les seves inquietuds per escrit i les col·loca sota una imatge que té al seu apartament.

Qui va ser Petra de Sant Josep?

Faré meves les paraules que va emprar sant Joan Pau II, el dia de la

Àngels Arrabal, secretària de l'Associació de Sant Josep de la Muntanya

«Sant Josep és el millor model de disponibilitat»

seva beatificació: «Una dona de cor de foc.» Una jove que va sentir, des de ben petita, la disposició espiritual a dedicar-se a Déu i a les seves criatures més vulnerables: ancians i mainada en situació de pobresa, de desemparament social. Orientada pel bisbe Gómez Salazar (Màlaga), va fundar el 1881 la congregació de Mares dels Desemparats. Va construir vuit cases a Andalusia, però la seva «obra mestra» va ser el nostre santuari. Una construcció que, contràriament al que li deia tothom, li semblava petita per dedicar-la a sant Josep. S'explica que va fer modificar els plànols i enderrocar les parets per tal d'ampliar l'espai de l'església.

Quina és la irradiació actual del santuari?

El santuari és un focus d'espiritualitat i devoció josefina. És el primer dedicat a sant Josep a tot el món i l'única d'Espanya. Les persones estudioses o devotes del Sant Patriarca que, durant més de 120 anys, han passat per aquí han contribuït, amb la seva saviesa i pietat, a difon-

dre la figura i devoció de sant Josep. Personalment, no propugnaria una coronació de cap imatge seva però sí que considero, com els meus antecessors de la Pia Unió, que és el més gran de tots els sants. No només per haver fet possible, juntament amb Maria, el Misteri de la Salvació sinó perquè sant Josep és el millor model de disponibilitat discreta i silenciosa. Sense soroll ni protagonisme, va propiciar allò més gran que ha succeït al món.

Quina és l'atenció que avui dia ofereixen als infants?

La mateixa que des del principi: cobrir les seves necessitats afectives, emocionals, educatives, espirituals, econòmiques i socials. És a dir, una atenció integral. La mainada viu en sis llars amb un ambient familiar el més normalitzat possible, atesos per un equip professional d'educadors socials i personal de suport. Les religioses tenen cura del conjunt del funcionament de la casa amb l'estil que els va transmetre la mare Petra: «Sigueu mares per als desemparats.»

RàdioEstel *espai de trobada, participació i diàleg*

Els divendres, a les 12.30 h
(repetició a les 21h)

Farmàcia

Amiga

La Farmàcia
de Tarradellas

un nou espai per conèixer més a fons
el món farmacèutic

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play